

eul_wid: pwi-aa

Ψευδο-Πολέμων · Pseudo-Polemon

Physiognomics, Adamantian Epitome

Φυσιογνωμονικά

Period: Ῥωμαϊκή Roman

Dialect: Κοινή Koine

Domain: Φιλοσοφία Philosophy

Format: Πραγματεία Treatise

Affiliation: Sophist

- ¹ Εἶπερ τι ἄλλο καὶ τὸ φυσιογνωμονεῖν ἐστὶ καὶ πολλὰ καὶ μεγάλα τοὺς μαθόντας ὠφελοῦν· οὔτε γὰρ παρακαταθήκην δοίη τις ἂν οὔτε γαμετὴν ἑαυτοῦ πιστεύσειεν ἢ διόλου τι κειμήλιον, οὐδεμὴν φιλίας τινὸς κοινωνήσείη τι· ἢ ἀσελγείας ἢ ἀπιστίας ἢ ἄλλης κακουργίας σημεῖον φέροντι. πάντων ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀνθρώπων ὥσπερ ἕκ τινος ἀμεταπταίστου ἢ θεοπέμπτου καὶ ὀξυτάτης μαντείας τῶν συγγνωριζομένων ἥθός τε καὶ βίου πρόθεσιν διὰ τούτων δεικνύντων, ὡς φυσιογνωμονηθήσεται μὲν τὰς τῶν χρηστῶν φιλίας αἰρεῖσθαι, τὰς δὲ τῶν πονηρῶν κακίας φυλάττεσθαι ὑποτομαῖς ἐν τοῖς μεγίστοις ἢ τῶν μεγίστων ἐπίσκεψις ὠφελεῖν εἴωθε τοὺς εἰδότας, δῆλον ὡς πάσῃ σπουδῇ τὴν τέχνην ἐκμανθάνειν προσήκει. Καὶ τὰ μὲν ἐπὶ τοσοῦτον προειρήσθω· φυσιογνωμονεῖν δὲ χρή οὕτως ἐν ταῖς ἡλικίαις καὶ τοῖς γένεσι τῶν ἀνθρώπων. ἔστι γὰρ πολλῶν εἴδη ἐπιχώρια ἄλλα ἄλλοις, τὸ μέντοι κατὰ γένος οὐ μέγα σημεῖον, ἀλλ' οὐδὲ τὸ ἐπιχώριον, τὸ δὲ κατὰ ἡλικίαν καὶ ἀλλόφυλόν τι· προσὸν τοῦτο δὴ πλεῖον συμβάλλεται σημεῖον. ἐν δὲ τοῖς κατὰ φύσιν οὖσιν ἐκάστω εἶδеси διαφόροις τὰ πολλὰ τῶν σημείων λελέξεται. ἔστι δὲ καὶ κατὰ γένη ἀνθρώπων φυσιογνωμονία· πολλὰ γὰρ ἐπίκοινα σημεῖα κατὰ ἔθνος ἕκαστον καὶ πολλὰ ἐκάστου εἰπεῖν σημεῖα ῥαδίως καὶ οὐκ ἐκ τῶν κατὰ ἄνδρας σημείων· καὶ τάδε εἰρήσεται· ὅ τι γὰρ ἐνὶ ἐκάστω σημείον ἕκαστον δύναται, τοῦτο καὶ τοῖς πλείοσι τὸ αὐτὸ δύναται. τῶν ἐθνῶν δὲ τὰ μὲν ἐπίκοινα σημεῖα, ἐξ ὧν τὸ γένος ἅπαν φυσιογνωμονεῖται, οὐ μόνον καὶ Αἰθίοψιν, ἀλλὰ καὶ Σκύθαις καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις κατὰ γένη, ὡς καὶ ἐν ὑστέρω λεχθήσεται, ἰδίᾳ δὲ ἀνδρὶ ἐκάστω μεγάλα τὰ διάφορα τῶν σημείων. καὶ γὰρ δεῖ γινῶναι μᾶλλον κατὰ ἄνδρα ἰδίᾳ διαφέρειν ἢ κοινῶς κατὰ ἔθνος. οὕτω τὸ κατὰ ἄνδρα φυσιογνωμονεῖν ἀκραιφνέστατον καὶ ἀτρεκέστατον. τῶν δὲ σημείων αἰροῦ τὰ μέγιστα <καὶ> δοκιμώτατα καὶ ἄλλοις ἄλλων μᾶλλον πείθου· ἄλλα γὰρ ἄλλων δυνάμει προέχει. ^[30]
- ² μέγιστον δὲ αἱ ἐκ τῶν σημείων μίξεις τὸ διάφορον ἀπεργάζονται ἐν τῇ τέχνῃ· τὰ γὰρ πολλὰ ἤθη καὶ βουλεύματα τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῆς μίξεως τῶν σημείων κατανοεῖται. συμβαίνει δὲ καὶ μετὰστασιν γενέσθαι τισὶ τοῦ εἶδους παρὰ τὸ καθεστηκὸς χαίρουσιν ἢ λυπουμενοὶς ἢ θυμωθεῖσιν ἢ φοβουμενοὶς ἢ ἐπὶ νηστείᾳ ἢ ἐπὶ πλησμονῇ ἢ τινὶ ἐπιθυμίᾳ ἢ σκεπτομένοισι ἢ ὀρώσιν ἢ ἀκούουσιν. καὶ πᾶν μὲν ἐν ταῖς τοιαύταις συντυχίαις οὐ τρέπεται τὸ εἶδος, ἀλλὰ <ἔστιν ἅ> καὶ ἀκίνητα μένει τῶν σημείων. ὅποσα δὲ καὶ μεθίσταται, οὐκ ἴσον πᾶσι μεταστήσεται, ἀλλὰ τῆς οἰκείας φύσεως ἐκάστω ἐγγύς. χρή δὲ ἐννοεῖν, ὡς ὅποια ἐν πάθει

ἐκάστω σημείᾳ ἐπιγίνεται, τοιαῦτα εἴ τις ἐν γένει ἔχει, μάλιστα τὸ πάθος αὐτῷ ἐνίδρυται, ὅπερ ὑπὸ τῶν σημείων δηλοῦται· οἷον ἐὰν σημείᾳ ἔχη, ὅποια τοῦ βουλευομένου, φροντιστὴν καὶ εὐβουλον τοῦτον λέγε. ἕτερος ἐὰν ἔχη σημείᾳ τοῦ δόλον ἢ ἀπάτην τινὰ τυρεύοντος, κἂν μὴ παρ' ὃν καιρὸν αὐτὸν ὀρᾷς δόλον τότε ἀρτύνει τινί, τοῦτον ἀποφαίνου δολερὸν. τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ εἰ θυμουμένου τις ἔχων σημείᾳ μηδεμιᾶ τότε συνέλθῃ ὀργῇ, ὀργίλον αὐτὸν νόμιζε. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων παθῶν παραφυλάξεις ὁμοίως. Ὅποσοις γε μὴν γυναικεῖον εἶδος ἐπιπρέπει ἔν τε τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις, τὰ μὲν εἰς ἡδυπάθειαν καὶ ἀφροδίτην εἰσὶ γυναικεῖοι, τολμηροὶ δὲ καὶ ἀναιδεῖς καὶ πανουργαῖς καὶ ἀπιστίαις καὶ ἀπάταις χαίροντες· καὶ γὰρ ταῦτα γυναικεῖα. ^[5]

3 οἱ δὲ νέοι ὄντες εἶδός τε ἔχοντες γηραιόν, οὗτοι δειλοὶ καὶ δύσκολοι καὶ ὑπόπται καὶ φειδωλοὶ καὶ εὐλαβεῖς καὶ εὐβουλοι Κεφαλὴ μικρὰ πάνυ ἀναίσθητον ἄνδρα κατηγορεῖ καὶ ἀσύνετον, κεφαλὴ μείζων τῆς συμμέτρου .

4 εὐαίσθητον μὲν, ἀνδρεῖον δὲ καὶ ἀνελεύθερον ἄνδρα κατηγορεῖ· κεφαλὴ πάνυ μεγάλη δυσαίσθητον καὶ σφόδρα ἀμαθὴ ἄνδρα δηλοῖ. λοξότης κεφαλῆς ἀναιδείαν τοῦ ἀνδρὸς κατηγορεῖ. οἱ πάνυ ὑψηλὰς κεφαλὰς ἔχοντες αὐθάδεις ἄνδρες· οἱ τὰ ὀπισθεν τῶν κεφαλῶν ταπεινὰ ἔχοντες ἄψυχοι ἄνδρες εἰσίν. ὅσοι δὲ τὰ παρ' ἐκάτερα τῆς κεφαλῆς κοῖλα ἔχουσι, δολεροὶ καὶ παλίγκοτοι. κεφαλὴ μέση χθαμαλὴ ἡρέμα εὖ μεγέθους ἔχουσα καὶ ὀρθότητος καλλίων ἐστὶ πασῶν τῶν κεφαλῶν εἷς τε εὐαίσθησίαν καὶ μεγαλόνοϊαν. Οὐκ αὐτοτελεῖ εἰσὶν εἰς τὸ φυσιογνωμονῆσαι τὰ ἀπὸ τῶν χροίων καὶ τριχῶν σημείᾳ, ὅθεν οὐδὲ κατὰ ἔθνη <ράδιον> ἀποφαίνεσθαι, ὅστις ἐστὶν ἀπὸ τοῦδε τοῦ ἔθνους <ἄλλως τε καὶ> διὰ τὸ ἐπιμεμίχθαι [αὐτοὺς] ἀλλήλοις τοὺς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν καὶ Σύρους μὲν ἐν Ἰταλίᾳ, Λίβυας δὲ ἐν Θράκῃ καὶ ἄλλους ἀλλαχοῦ διεσπάρθαι. ^[5]

5 ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ μὲν ὑπὸ τὴν ἄρκτον οἰκοῦντες εὐήλικές εἰσι, λευκοὶ σιμοί, παχυσκελεῖς, περιπληθεῖς σαρκὶ λαγαρᾷ, προγάστορες, ἀπλοϊκοί, θυμώδεις, ὀλιγόβουλοι, θερμοὶ καὶ δυσμαθεῖς. πολυγνώμονες, κουφόνοες, ψευσταί, κερδαλεοί, ἐπὶ κλοπα νοήματα ἔχοντες. ἦρσον δὲ καὶ μᾶλλον ἐκότεροι αὐτῶν ἕκαστον τούτων ἔχοντες ὅσον προσεχεῖς ἀλλήλοις εἰσὶν ἢ πάλιν διαστήματι πλείονι κεχωρισμένοι τῆς μεσημβρίας ἢ τῆς ἄρκτου. τὰ δὲ μέσα τῆς οἰκίσεως μέσην ἔχει τὴν ιδέαν καὶ συμμιγῇ τὰ τε σημείᾳ καὶ τὰς γνώμας. οἱ δὲ ἐῷοι καὶ ἐσπέριοι, καθὰ μεσημβρινώτεροί εἰσιν, αὐτοὶ ἐν αὐτοῖς διαφέρουσιν· ἔχουσι γὰρ διαφορὰν Λίβυες οἱ τὰ ἄκρα τῆς Λιβύης τὰ ἐσπέρια νεμόμενοι καὶ Ἰβήρων οἱ εἰς τὴν ἔξω θάλασσαν κατήκοντες· καίτοι ἀμφοτέρω <ἐσπέριοι> εἰσιν· ἀλλ' οἱ μὲν Λίβυες Αἰθίοψιν ὅμοιοι, οἱ δὲ Ἰβηρες Κελτοῖς· ὥς γὰρ ἐν βραχεὶ δηλώσω, ἢ μὲν μεσημβρία ξηρότητι καὶ θερμότητι ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κέκρται, ἢ δὲ ἄρκτος ὑγρότητι καὶ ψυχρότητι· τὰ δὲ ἄλλα χωρία, καθόσον τούτων ἑκάτερά πλησιάζει, καὶ τῆς κράσεως μεταλαμβάνει καὶ φύει τὰ τε ἄλλα καὶ ἀνθρώπους κατὰ λόγον τῆς οἰκείας κράσεως τὰ τε εἶδη καὶ τὰ ἥθη παρεχομένους, πλὴν ἡ αἰτία τοῦ ποικίλους εἶναι πολλοὺς λέληθε τὸ πολλοὺς ἀπὸ ἄλλων ἐθνῶν εἰς ἕτερα μετελθόντας κατοικῆσαι. Δῆλον ἀπὸ τῶν προλεγομένων σημείων, ἢ μέλαινα χροιά δειλίαν καὶ πολυμηχανίαν, ἢ δὲ ξανθὴ καὶ λευκὴ δύναμιν καὶ θυμὸν λέγει. ^[25]

6 τὸ δὲ πάνυ λευκὸν ἄκρατον ἀνανδρίαν σημαίνει· πυρρὸν δὲ σῶμα πᾶν δολερίαν καὶ πολυτροπίαν τοῦ ἀνδρὸς κατηγορεῖ. χροιά δὲ ἀνατετραμμένη ὑπόχλωρος δειλίας μεστὸν δείκνυσιν καὶ κακομηχανίας, εἰ μὴ ὑπὸ νόσου γένοιτο. τὸ δὲ μελίχλωρον καλούμενον χρῶμα δειλόν, γαστρίμαργον, ὀργίλον, γλωσσαλγὴ ἄνδρα σημαίνει· τὸ δὲ φλογῶδες χρῶμα σημαίνει τὸν ἄνδρα κατήγορον εἶναι· τὸ πράως ἐρυθρὸν εὐφυὴ καὶ ὀξυκίνητον καὶ εὐμαθὴ ἄνδρα κατηγορεῖ. ταῦτα μὲν περὶ παντὸς τοῦ σώματος. Μέτωπον στενὸν οὐκ ἐλάχιστον ὑπάρχει σημείον [μόνον] ἀμαθίας· μέτωπον μέγα νωθρὸν ἄνδρα ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ σημαίνει. ^[10]

- ⁷ μέτωπον μακρὸν εὐαισθησίαν καὶ εὐμάθειαν τοῦ ἀνδρὸς μαρτυρεῖ. μέτωπον χθαμαλὸν οὐκ ἐπαινέτο τοῦ ἀνδρὸς σημεῖον. μέτωπον κυρτὸν ὑψηλὸν καὶ περιφερὲς ἀναίσθητον καὶ ἀναίσχυντον ἄνδρα σημαίνει. μέτωπον τραχὺ οὐκ ἀγαθὸν ἄνδρα δηλοῖ. μέτωπον ὥσπερ λόφους καὶ ὀρύγματα ἔχον ἐν ἑαυτῷ πανοῦργον καὶ ἄπιστον ἄνδρα κατηγορεῖ, ἐνίοτε δὲ καὶ μωρὸν καὶ μανιώδη, ἣν καὶ τῶν ἄλλων ἔχει σημεῖα. μέτωπον τετράγωνον καλὸν σημεῖον κατὰ λόγον τοῦ ἄλλου εἶδους· ἄριστον γὰρ καὶ συνετὸν καὶ μεγαλόνουν καὶ ἀνδρεῖον σημαίνει. μέτωπον κατρηφεὲς αὐθάδη ἄνδρα δηλοῖ· μέτωπον πάνυ τεταμένον ἀμέριμνον ἄνδρα σημαίνει. μέτωπον ῥυσὸν φροντιστὴν δηλοῖ. Οὐλόθριξ ἀνὴρ πάνυ δειλὸς καὶ βδελυρὸς ἐστίν, ὁ δὲ εὐθύθριξ ἀγριώτερος καὶ ἀνοητότερος. ^[10]
- ⁸ ἄριστον δὲ σημεῖον τὸ μέσον τούτων ἔχον. σκληρότης τριχῶν θηριώδη ἄνδρα δηλοῖ· οὕτως γὰρ καὶ τῶν θηρίων καὶ ψεδνόδης κακοήθη τὸν ἄνδρα λέγει καὶ δόλιον. τὸ δὲ μέσον τῶν τριχῶν ἐπαινέτον σημεῖον. μαλακαῖς δὲ πάνυ θριξὶ τετριχῶσθαι γυναικεῖον δηλοῖ τὸ ἦθος. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πάνυ σκληραὶ τρίχες οὐκ ἀγαθόν· ἀγριότητα γὰρ τοῦ ἀνδρὸς κατηγοροῦσι. τὸ δὲ μέσον τούτων ἀρίστου ἀνδρὸς σημεῖον. μέλαινα κόμη δειλὸν καὶ πολυκερδὴ δηλοῖ, ἡ δὲ ξανθὴ καὶ ὑπόλευκος, ὅποια Σκυθῶν, σκαιότητα δηλοῖ ἥγουν κακότητα καὶ ἀγριότητα, τὸ δὲ πράως ὑπόξανθον εἰς εὐμάθειαν καὶ ἡμερότητα καὶ εὐτυχίαν τείνει. πυρρότης δὲ ἄκρατος κατὰ τὸ τῆς ῥοιᾶς ἄνθος οὐκ ἀγαθοῦ ἀνδρὸς τὸ σημεῖον, ὥς ἐπιπλεῖστον γὰρ αὐτῶν τὰ ἦθη ἐστὶ θηριώδη. σκέλη τετριχωμένα πάνυ θριξὶ πυκναῖς καὶ μεγάλας δυσμαθὴ καὶ ἀγριώτερον σημαίνουσιν. ὅσοι δὲ ὀσφύας καὶ μηροὺς τῶν ἄλλων χωρὶς μελῶν πολύτριχες εἰσι, λάγνοι ἄνδρες εἰσὶ. γαστήρ καὶ στήθος ἐπὶ πολὺ ἐὰν κομᾶ, κουφόνουν τὸν ἄνδρα καὶ ἀλλοπρόσαλλον εἶναι καὶ ἀσελγῆ δηλοῦσι. στέρνα δὲ αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ τετριχωμένα θριξὶ δασεῖαις θερμοβούλους καὶ εὐψύχους ἄνδρας σημαίνει. εἰ δὲ ὦμους καὶ μετάφρενα τετριχωμένα ἴδης, παρείκαζε τούτους τοῖς ὀρνέοις ἐν ταῖς ψυχαῖς· ὥς ὑψηλὰ γὰρ τὰ νοήματα καὶ σταθερὰ δέικνυται αὐτῶν τὰ βουλευματα. τὸ δὲ πᾶν σῶμα δασυτριχὲς τριχὶ στερεᾶ καὶ καταπύκνω βοώδη ἄνδρα δηλοῖ. καὶ τοῦ μετώπου δὲ εἰ ἢ εἰς τὸ μέσον ἐπικαταβαίνουσα ῥίνα τετρίχεται, τὰ δὲ ἐκατέρωθεν οὐ, μεγαλοψυχίας καὶ πλήρης δυνάμεώς ἐστι. τρίχες ὀρθαὶ ἐστῶσαι δειλίαν καὶ κακομηχανίαν τοῦ ἀνδρὸς σημαίνουσιν. ὅσοις τῶν ὀφρύων τὰ μὲν πρὸς τὴν ῥίνα κάτω νεύει, τὰ δὲ ἐφ' ἐκάτερα εἰς τοὺς κροτάφους χωρεῖ, τούτους εἰς τοὺς χοίρους εἵκαζε. τοιοῦτοι γὰρ τῇ γνώμῃ καὶ τῇ ψυχῇ ὑπάρχουσιν. οἱ δὲ σφόδρα συνόφρυνες ἀνιαροί· πρέπει γὰρ αὐτοῖς ἡ λύπη. Ὀφθαλμοὶ ὕγροὶ λάμποντες ὥς ὕδωρ χρηστὰ ἦθη ἀνδρὸς σημαίνουσιν. ^[35]
- ⁹ εἰ δὲ τὰς κόρας <τῶν ὀφθαλμῶν> ἔχουσι πλατείας, εὐήθεις ἄνδρας σημαίνουσιν. εἰ δὲ μικρὰς τὰς κόρας ἔχουσι, κακομηχάνους ἄνδρας δηλοῦσιν· ὄφεις γὰρ καὶ ἰχνεύμονες πίθηκοί τε καὶ ἀλώπεκες καὶ ὅσα ἄλλα λεπτὸν ἐμβλέπουσι κακομήχανα. τούτων οὖν τῇ κακομηχανίᾳ καὶ οἱ τοιοῦτους ὀφθαλμοὺς ἔχοντες ἀναφέρονται. ὅσοι δὲ ἀνίσους τοὺς τροχοὺς τῆς κόρης ἔχουσιν, ἄνομοι ἄνδρες. εἰ δὲ πρὸς τῷ σημείῳ τούτῳ καθέζεται αὐτῶν τῷ μετώπῳ νέφη ἢ κυανᾶ ἢ χλωρὰ ἢ ἐτερόχροια, τοὺς τοιοῦτους δαίμων βλάβει παντοίαις βλάβαις, μὴ σε λάθῃ. εἰ δὲ τὰ νέφη <μὴ> ταῖς ὀφρύσιν ἐπικάθηται, οἱ δὲ κύκλοι τὰς κόρας περιακολουθοῦσι κατὰ τὸ αὐτὸ αἰεὶ, ἄνομοι οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες καὶ ἄνομα ἔργα τελέσουσιν ἢ φόνους συγγενῶν ἢ μίξεις ἢ βρώσεις ἀνόμους καὶ εἰδωλοθύτους, ὅποια τὰ Θυέστου τοῦ Πέλοπος ἐν πόλει Μυκλήνῃ Οἰδίποδός τε <τοῦ> Λαΐου ἐν Θήβαις καὶ Τηρέως τοῦ Θρακὸς λέγεται γενέσθαι. καὶ ἐὰν οἱ κύκλοι τῶν ὀφθαλμῶν αἰεὶ κατὰ τὸ αὐτὸ περιακολουθοῦσιν, οἱ τοιοῦτοι πεπλανημένοι. ὅσοι δὲ ἀναστρεφόμενους περὶ τὴν κόρην τοὺς κύκλους ἔχουσι συνδεδεμένης μεταξὺ τῆς κινήσεως, τούτοις δέδοται ἔργα ἄνομα, ἅπερ αὐτῶν ἡ ψυχὴ μαινομένη ποιήσει κακαῖς βουλαῖς ὥσπερ ἐλαυνομένη δαίμονι οὐκ ἀγαθῷ, <καὶ ὀρέγονται τοῦ ποιῆσαι, ἄλλοτε δὲ ὑπὸ φόβου οὐ κινδυνεύουσιν.> ἀπεχθήσονται τούτων ἔνεκεν, ἄλλα καὶ ἄλλα φρονοῦντες οὐδὲν τελειοῦσιν,

ἀλλὰ πάντα ἀναστρέφουσι. τούτων οἱ ὀφθαλμοὶ οἶδασιν εἶναι κατήγοροι τῶν κρυφίων· τὰ γὰρ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σημεῖα εἶδωλά ἐστι τῶν ἐν τῇ καρδίᾳ παθημάτων. Ὅσοι πεπηγότας καὶ ἐστηκότας τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχουσιν, ἀτόπους σημαίνουσιν ἄνδρας· οἱ μὲν ὑγρότεροι τῶν τοιούτων ὀφθαλμῶν δειλοὺς σημαίνουσιν ἄνδρας, οἱ δὲ ξηρότεροι πλήρεις ταραχῶν, οἱ δὲ ὠχρότεροι μανικοὺς ἄνδρας. ^[5]

10 ὅσοι δὲ τὰς ὀφρῦς ἐγείρουσι καὶ τὸ πνεῦμα ἀνασπῶσι, δύσβουλοι ἄνδρες, ὠμόφρονες, κακονόητοι, παλίγκοτοι. ὀφθαλμοὶ ἐστηκότες ὑπέρυθροι μεγάλοι γαστρίμαργον καὶ λάγνον τὸν ἄνδρα μαρτυροῦσιν. ἐὰν τῶν τοιούτων ὀφθαλμῶν κάτω ὀρῶνται, σημεῖον ὅτι ἡ ἀναΐδεια τὸν ἄνδρα ἔχει ἄδικόν τε ὄντα καὶ ἄπληστον καὶ ἀμήχανον. ὀφθαλμοὶ μικροὶ ἐστῶτες φιλοχρήματον καὶ πᾶν κέρδος ἐπινοοῦντα ἄνδρα σημαίνουσιν. εἰ δὲ καὶ τὸ πᾶν σῶμα ἅμα τοῖς σημείοις τούτοις πρόσεστι, ὀργίλον ἄνδρα καὶ βίαιον δηλοῖ. εἰ δὲ καὶ τὸ μέτωπον ἅμα ταῖς ὀφρῦσι σπᾶ εἰς τὸ μέσον, κερδαλεώτατον ἄνδρα σημαίνει. γλαυκοὺς ὀφθαλμοὺς πεπηγότας ἀλαμπεῖς ἔχοντι μηδέποτε φιλίαν συνάψης μηδὲ γείτονα ἔχης· δολερὸς γὰρ οὗτος καὶ εἰς τὰ δεινὰ ἀγρυπνῶν [καὶ] ἐπὶ συμφοραῖς ἐτέρων. φεῦγε ἐκ τοῦ τοιούτου μηδὲ ἐν ὁδῷ πορευθῆς μετ' αὐτοῦ. Ὅφθαλμοὶ κινούμενοι ὡς ταραχώδεις ὑπάρχοντες ὑπονοητὴν καὶ ἄπιστον ἄνδρα δηλοῦσιν. ^[15]

11 οἱ δὲ μετὰ τῶν ὀφθαλμῶν κινοῦντες τὰ βλέφαρα ἐπιπλεῖστον ἀνίσχυρον σημαίνουσιν ἄνδρα περὶ τὴν ψυχικὴν ἰσχύν. οἱ δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ταχὺ κινοῦντες, τὰ βλέφαρα δὲ οὐχ ὁμοίως θαρραλέοι καὶ τολμηταὶ οἱ τοιοῦτοι ὑπάρχουσιν ἄνδρες, ἢ δὲ τόλμη αὐτῶν ἐν δεινοῖς. οἱ δὲ βραδυκίνητοι ὀφθαλμοὶ νωθοὺς καὶ βραδεῖς δηλοῦσι τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἀργοὺς καὶ δυσαισθήτους. ὀφθαλμοὶ πάντα θεωροῦντες ἀχλυώδεις ματαίου ἀνδρὸς καὶ ἀκολάστου κατηγοροῦσιν. ὀφθαλμοὶ μεγάλοι σημαίνουσιν ἀποπληξίαν τοῦ ἀνδρὸς καὶ ματαιότητα γαστριμαργίαν τε καὶ οἶνοφλυγίαν καὶ λαγνείαν καὶ μάλιστα εἰ τρέμουσιν οἱ ὀφθαλμοί. ὀφθαλμοὶ μικροὶ ὑπότρομοι γλαυκοὶ ἀναιδεῖς, ἀπίστους καὶ ἀδίκους ἄνδρας σημαίνουσιν, εἰς τὰ ἀλλότρια κακὰ φρονοῦντας καὶ ἀπὸ συμφορᾶς ζῶντας. ὀφθαλμοὶ μικροὶ χαροποὶ <ῆ> μέλανες τὰ αὐτὰ σημαίνουσιν, παρόσον οἱ μὲν χαροποὶ ἐμπληκτότερον ἄνδρα, οἱ δὲ μέλανες δυσοργητότερον καὶ ἀνίσχυντον [ἐκ τοῦ ἀθέου σημείου]. ὀφθαλμοὶ κλυζόμενοι κυμαίνοντες ἐν αὐτοῖς ἐπαφρόδιτον καὶ εὐπαθῆ ἄνδρα δηλοῦσιν, οὔτε δὲ ἄδικον οὔτε κακοῦργον οὔτε ἄμουσον οὔτε φύσει φαῦλον τὸ τοιοῦτο σημαίνει. Ὅφθαλμοὶ γλαυκοὶ μικρὰς τὰς κόρας ἔχοντες ἀνελεύθερον καὶ φιλοχρήματον καὶ πανοῦργον ἄνδρα σημαίνουσιν. ^[20]

12 ὀφθαλμοὶ γλαυκοὶ ξηρότεροι ἄνομα ἦθη τοῦ ἀνδρὸς κατηγοροῦσι· χολῇ γάρ ἐστιν ὁ τοιοῦτος βεβαμμένος. κυάνεοι ὀφθαλμοὶ ἐπίπαν ὑγρότεροι καὶ κρείττονές εἰσι τῶν ἄλλων κυανέων ὀφθαλμῶν, <οῖ> δολερὸν ἄνδρα κατηγοροῦσιν. ὅσοι δὲ ὀφθαλμοὶ κυάνεοι ὑγροὶ ὄντες εὐσταθεῖς εἰσι καὶ μεγάλοι, ἄριστα ἦθη τοῦ ἀνδρὸς δηλοῦσι, θυμώδεις δὲ καὶ οὗτοί εἰσιν. ὅσοι δὲ ἀσθενῇ τὰ γλαυκὰ ἔχοντες τῶν ὀφθαλμῶν καὶ εἰσιν ὑπολευκότεροι, ἀδύνατοι οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες καὶ δειλοὶ ὑπάρχουσιν. ὀφθαλμοὶ ἀσθενεῖς γίνονται μὲν ἐν τοῖς χαροποῖς μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς γλαυκοῖς. τέως δὲ περὶ τῶν γλαυκῶν ἀσθενῶν ὁ λόγος. ψηφίδες οὖν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς κυάνεαι [δὲ] περὶ ταῖς κόραις ὅμοιαι κατὰ μέγεθος κέγχρου, ἕτεραι δὲ ξανθαὶ ἴσαι ταῖς ἄλλαις· τούτων ἐν στίχῳ οὐσῶν ἐν παραλλήλῳ ὡς ὄρμος περιεκολουθεῖ τὴν κόρην. οἱ τοιοῦτοι ὀφθαλμοὶ δολερὰ ἦθη καὶ ἐπικλοπα τοῦ ἀνδρὸς κατηγοροῦσιν, εἰ δὲ ἀσθενεῖς καὶ μικροὶ εἰσιν οἱ ὀφθαλμοί, κερδαλεώτερον καὶ δουλοπρεπῆ φιλοχρήματόν τε καὶ πλείω διανοούμενον, ἕτερα λέγοντα καὶ ἄλλα ποιοῦντα κρυφῇ, καὶ ἐν τούτοις χαίρει κἂν μηδὲν εἴῃ αὐτῷ τὸ διάφορον, καὶ ἀπλῶς ὅσα κακὰ πάντα ἐπὶ κέρδει ποιεῖν ὀρέγεται ἔν τε τῷ κρυπτῷ ἔν τε τῷ φανερῷ, πλὴν [πάλιν] ὅσον ὑπὸ δειλίας κωλύεται· ἀσθενῆς γάρ ἐστι κατὰ τοὺς λαγωὺς ὁ

τοιοῦτος ἀνὴρ, ἐπεὶ καὶ τὸ εἶδος τῶν ὀφθαλμῶν ὁμοίον ἐστίν. Ὅρθῃ στάσις ὀφθαλμῶν ἄριστον ἄνδρα δηλοῖ. ^[25]

13 ὀφθαλμοὶ ἄνω ἐσταλμένοι ματαιοσύνης καὶ ἀποπληξίας σημεῖον ἢ νόσου τῆς ἱεραῆς καλουμένης γαστριμαργίας τε καὶ λαγνείας καὶ οἰνοφλυγίας. εἰ δὲ καὶ σὺν τούτοις τοῖς σημείοις τρόμος ἐνῆ, οὐ μακράν ἐστιν ἐπιληψίας. εἰ δὲ ὠχροὶ εἰσιν, ὠμὸν καὶ ἀπάνθρωπον τὸ φρόνημα σημαίνουν καὶ φιλόφονον καὶ μαιφόνον. ὑπέρυθροι δὲ μᾶλλον ὄντες καὶ μεγάλοι ἄνδρα φιλοπότην καὶ φιλόκωμον σημαίνουν φιλογύναιον, φιλόκυβον, ἄσχημα φθεγγόμενον, κράκτην καὶ μάταιον. ὀφθαλμοὶ κάτω ἐστραμμένοι ἢ δυόμενοι τὰ αὐτὰ τοῖς ἄνω ἐστραμμένοις δηλοῦσι, περισσότερον δέ, ὅτι θυμὸν ἄγριον σημαίνουν καὶ ὀργὴν μὴ μαλασσομένην. ἐὰν δὲ ὁ μὲν εἷς ὀφθαλμὸς ἄνω χωρῇ, ὁ δὲ ἕτερος κάτω καὶ ἔτι τρόμος ἐν αὐτοῖς ἐνῆ καὶ αἱ ὀφρύες συμμύονται καὶ τὸ μέσον πλέον τραχὺ καὶ πυκνὸν ἀναφαῖνον αὐτούς, οὗτος ὁ ἀνὴρ εἰς τέλος ἤλασεν ἐπιληψίας. Ὅφθαλμοὶ παρατετραμμένοι εἰ μὲν εἰς τὰ δεξιὰ χωροῦσι, μωρὸν σημαίνουν, εἰ δὲ εἰς τὰ ἀριστερά, λᾶγνον· εἰ δὲ παραβλῶπες ὄντες εἰς τὸ ἐντὸς ὡς ἐπὶ τὴν ῥίνα, ἐπιχαρῇ καὶ ἀφροδισιαστὴν καὶ φιλητὸν ἄνδρα καὶ ἐρωτικὸν σημαίνουν. ^[5]

14 εἰ δὲ ξηρότεροί εἰσιν καὶ ἀνεωγμένοι μὴ ἐνυπάρχοντος τρόμου, νόσον σημαίνει, οὐχὶ δὲ ἐστὶν ἀφροδίτη κεχαρισμένος οὐδὲ χάρις ἢ ἔρωτι· ἐντροπὴ γὰρ αὐτοὺς προλέλοιπε καὶ δίκη· εἰ δὲ τρόμος ἔνεστι σὺν δάκρυσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς, πάντολμον ἄνδρα σημαίνουν. Οἱ χαροποὶ ὀφθαλμοὶ ἀπὸ τῶν μελάνων χωρίζονται.

15 πολλὰ γὰρ αὐτῶν τὰ εἶδη. καὶ οἱ μὲν μέλανες ὀφθαλμοὶ ἄνδρα ἦθη καὶ δειλίαν τε καὶ ἀπιστίαν δηλοῦσιν, οἱ δὲ χαροποὶ τοιοῦτοὶ εἰσὶ τῷ εἶδει· ἢ μὲν γὰρ χροὰ ἐπιπρεπὴς αὐτοῖς τῷ εἶδει μέλαινα καὶ ἔννεισι κέγχροι ἐν τοῖς μέλασι πυρραὶ ἢ λευκαὶ ἢ ἐπιλευκότεραι, ἄλλαι δὲ χρυσοειδεῖς καὶ ἄλλαι τοῦ ὠχροῦ μεμιγμένου τῷ πυρρῷ ἢ τοῦ μέλανος τούτοις· εἰσὶ δὲ καὶ αἱματώδεις κέγχροι ἐν τοῖς μέλασιν. ἄλλοι δὲ τὰς μὲν κέγχρους οὐ φοροῦσιν εἰς τὰ εἶδη τῶν ὀφθαλμῶν, παντὸς δὲ τοῦ τροχοῦ τὴν ἕξω ἵτυν μέλαιναν φοροῦντες, τὴν ἐπὶ ταύτῃ πυρράν. ἕτεροι δὲ ὑπολευκότερα ἔχουσι τὰ πυρρά ἐν τοῖς μέλασι, τὰ μὴ πάνυ πυρρά. ὅσοις ἀπὸ μακρόθεν καὶ τὸ μέλαν ἐπιτρέχει, γενναίων ἀνδρῶν τὰ ἦθη σημαίνει καὶ συνετῶν, δικαίων καὶ μεγάλων ἐν ψυχᾷ. ὅσοις δὲ τὰ πυρρά ταῦτα καὶ μὴ κεγχρωτὰ εἶη, ἀλλὰ τετράγωνα <καὶ> ὑπολάμπει ὥσπερ πῦρ καὶ παρὰ τούτοις κέγχροι ὠχραὶ ταῖς πυρώδεσι μεμιγμένοι εἰσὶ καὶ ἕτεροι γλαυκαί, ὡς αἱματώδεις καὶ κυάνεαι περιθέουσι τὰς κόρας, μεγάλοι τε ὀφθαλμοὶ καὶ στίλβοντες κινούμενοι δεδορκότες καθάπερ θυμούμενοι βλέπουσιν ἄνθρωποι, καὶ τὰ βλέφαρα αὐτῶν ἀνοίγονται, πάντων οὗτοι ἄχρηστοι ἄνδρες. τῶν γὰρ λύκων καὶ συῶν ἀγρίων τὰ τοιαῦτα. εἰ καὶ ὑπολάμπει ἔσω ὡς πῦρ καὶ πρὸς τούτοις κέγχροι ὠχραὶ ταῖς πυρώδεσι μεμιγμένοι εἰσὶ καὶ ἕτεροι γλαυκαὶ καὶ ἀπλῶς, καθὼς ἀνωτέρω εἴρηται, καθάπερ οἱ λύκων καὶ ἀγρίων συῶν τὰ σημεῖα ἔχοντες εἰσιν ἄνδρες ὠμότεροι ἀγριώτεροί τε καὶ ἀρπακτικώτεροι. ἐν δὲ τοῖς χαροποῖς ὀφθαλμοῖς ὅσον εἰσὶν αἱ κέγχροι μείζονες δὲ αἱ κέγχροι οὔσαι ἢ ἐλάττονες ἡμερώτερα ἦθη δηλοῦσιν. ὠχροὶ ὀφθαλμοὶ δολερωτέρους σημαίνουν ἄνδρας, οἱ δὲ αἱματώδεις ἀβουλοτέρους καὶ θερμῶς τελοῦντας ὅπερ νομίσουσιν. ὅσοι δὲ ὀφθαλμοὶ οὐ κέγχροις χαροποῖς, ἀλλ' εἰσὶ πεποικιλμένοι τισὶ τοιούτοις τὸ μέγεθος καὶ τὴν χροίαν τούς τε μέλαινες ὀφθαλμοὺς ἢ καὶ πυρροὺς ἔχουσιν ἐν ὑγροῖς ὀφθαλμοῖς καὶ οὐ φαίνεται ἄλλο σημεῖον ἄτοπον, ἄνδρα δηλοῦσι μεγαλόνουν, δίκαιον, συνετόν, εὐφυῆ, πέρα δὲ τοῦ μετρίου παιδεραστήν, εἰ δὲ χλωρόν ἐστὶν ἐπὶ τῷ μέλανι τῶν τοιούτων ὀφθαλμῶν, δολερόν, ἄδικον, κλέπτην ἀργύρου γυναιξὶ τε αἰσχροῦς καὶ ἀσώτως ὁμιλοῦντα. εἰ δὲ τισιν ὅλοι εἰσὶν οἱ ὀφθαλμοὶ ὅμοιοι τῇ χροῇ τῆς ῥοιᾶς καὶ ξηρότεροι, ματαιότητα τοῦ ἀνδρὸς κατηγοροῦσιν, ἐν δὲ ὑγροῖς μεγαλόνοιαν καὶ ἀνδρείαν καὶ εὐθυλογίαν καὶ ὀρθοβουλίαν τοῦ ἀνδρὸς κατηγοροῦσι, ταχύτερον δὲ εἰς ὀργὴν καὶ εἰς ἀφροδίσια ἔργα ἐπτοημένον ἄνδρα δηλοῦσιν. Ὅφθαλμοὶ κοῖλοι

πάνυ οὐκ ἐπαινέτοί· ὅσοι δὲ κοῖλοι ὄντες ὥσπερ ὕδωρ ἐν ἀγγείῳ εἰ δὲ μὴ ὑποκινουῦνται καὶ μεγάλοι εἰσίν, οὐ πονηροὺς ἄνδρας σημαίνουσιν, εἰ μὴ τι ἄλλο παρακολουθήσει σημεῖον, τὴν γὰρ κοιλότητα ἢ τε ἱκμὰς καὶ τὸ μέγεθος παραμυθεῖται. ^[5]

- 16 ὀφθαλμοὶ κοῖλοι καὶ μικροὶ ἦθη δόλια σημαίνουσιν, ἐπίβουλα ἀνθρώποις, ζήλῳ καὶ φθόνῳ τετηκότα, ξηρότεροι δὲ καὶ πρὸς τοῖς εἰρημένοις κακοῖς ἀπιστίαν καὶ ἱεροσυλίαν τοῦ ἀνδρὸς κατηγοροῦσιν. οἱ μὲν οὖν ἀτενεῖς ὀφθαλμοὶ ἀχρηστότερα ἦθη ἐμφαίνουσιν, οἱ δὲ ὑπορρέοντες δολερώτερα, εἰ δὲ τῇ ἀβρότῃ ὑπορρέοιεν, μωρότερα. Οἱ ὀφθαλμοὺς ἐξέχοντας ἔχοντες οὐκ ἐπαινέτοί ἄνδρες. ^[10]
- 17 οἷς μὲν οἷδημα περίκειται κύκλῳ, τὰ δὲ ὡς τάφρος βαθεῖα καὶ στενὴ περιεκολληθεῖ, δολερὸν ἄνδρα σημαίνουσιν. οἱ δὲ πάντῃ ἀνεστηκότες ἀσωτείαν καὶ ματαιότητα καὶ μανίαν τῶν ἀνδρῶν κατηγοροῦσιν. προπήδησις ὀφθαλμῶν αἱματωδῶν οἶνοφλύγων καὶ γαστριμάργων ἀνδρῶν σημεῖον. εἰ δὲ γλαυκοὶ εἰσιν οὗτοι, ἀδίκους καὶ ἀσυνέτους εἶναι νόει τοὺς ἄνδρας, εἰ δὲ καὶ τὰ βλέφαρα αὐτῶν κρατοῦνται, πλείονα τὴν ἄνοιαν αὐτοῦ σημαίνουσιν. εἰ δὲ οἰδοῦντές εἰσι ξηρότεροι, πατροφόνοι τε καὶ μητροφόνοι παιδοφθόροι τε καὶ φαρμακοὶ καὶ τὰ ὅμοια τούτων. εἰ δὲ ὑψηλοὶ εἰσιν οἱ ὀφθαλμοὶ μεγάλοι καὶ λαμπροὶ καὶ εὐαγεῖς καὶ ὑγρὸν βλέποντες, δικαίους, συνετοὺς, φιλομαθεῖς, ἔρωτος πλήρεις ἄνδρας δηλοῦσιν, ὅποιος ἦν Σωκράτης ὁ φιλόσοφος. ὀφθαλμοὶ τοῦ προσώπου πολὺ ἐξέχοντες μικροὶ πάνυ καὶ πυρροὶ οὐ φρενήρη ἄνδρα, ἀλλὰ παρειμένον καὶ τὴν γλῶτταν καὶ τὸ σῶμα δηλοῦσιν. Ὀφθαλμοὶ σκοτεινοὶ οὐ πολύφρονες σημαίνουσιν ἄνδρας, ξηροὶ δὲ ὄντες ἀνομωτέρους δηλοῦσιν ἄνδρας. ^[15]
- 18 εἰ δὲ μικροὶ εἰσι θολεροί, ἐπιβούλους κακοτέχνους τε καὶ προβούλους σημαίνουσιν ἄνδρας. ὀφθαλμοὶ σκοτεινοὶ ὑγροὶ αὐτάρκως μεγέθους ἔχοντες εὐσταθεῖς φροντιστάς, πολυθεάμονας εὐμαθεῖς τε καὶ εὐλαβεῖς καὶ δειλοὺς καὶ φειδομένους ἄνδρας δηλοῦσιν· οἱ δὲ ἀχλυώδεις δολεροὺς ἀπίστους τε καὶ ἀκολάστους δηλοῦσιν. Οἱ εὐφεγγεῖς ὀφθαλμοὶ ἄριστοὶ εἰσιν, εἰ μὴ ἄλλο τι ἀντιλέγει σημεῖον. Ἐὰν μαρμαρύσσωσιν οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ φῶς ἐν αὐτοῖς ἔστιν, . ^[10]
- 19 ἐν γλαυκοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ αἱματώδεσι θερμὸν ἐν ἐκάστῳ πράγματι καὶ πάντολμον τὸν ἄνδρα δηλοῦσιν, ὡς ἐγγὺς μανίας εἶναι. εἰ δὲ ἐν χαροποις εἴῃ ἡ μαρμαρυγὴ, δειλίαν σημαίνει· πᾶν γὰρ χρῆμα οὗτοι φοβοῦνται καὶ πίπτουσι καὶ ὑπονοοῦσιν. ὀφθαλμοὶ δὲ μέλανες μαρμαρύσσοντες κακίστους καὶ δειλοὺς καὶ κακομηχάνους σφόδρα δηλοῦσιν ἄνδρας. <εἰ> δὲ οἱ τοιούτους ὀφθαλμοὺς ἔχοντες καὶ ὑπογελῶσι, εἰς ἀκρότητα πάσης κακίας ἐλθεῖν ἀνάγκη αὐτούς. ὀφθαλμοὶ ἔνυγροι γοργὸν βλέποντες θυμώδεις, ἰσχυροὺς, μανικοὺς, ταχυλόγους, ταχυέργους, ἀπρονοήτους, ἀτόλμους δὲ καὶ πρὸς τὸ λέγειν· ὅμως κάκιστοὶ εἰσιν οἱ ἄνδρες οὗτοι. οἱ δὲ ξηροὶ ὀφθαλμοὶ κακίστους καὶ ἀνόμους ἄνδρας κατηγοροῦσιν. εἰ δὲ μικρότεροί εἰσι καὶ κοῖλοι, χεῖρους εἰσιν ὥμῳ τὸ φρόνημα ἔχοντες, ἐπίβουλοι, κρυψίνοοι, τὸν σκοπὸν καὶ τὸν νοῦν αὐτῶν ὑποκρύπτοντες, πάντων δὲ ἐπιθυμοῦντες ἢ ἐπιθυμηταὶ ἄνδρες ὄντες. εἰ δὲ ἐπὶ τοιούτοις ὀφθαλμοῖς ἐπισκύνιον ἔστιν ἐννεῦον ὀφρύες τε τραχεῖαι βλέφαρα ὀρθά, θυμὸν τε καὶ δύναμιν ἀβουλίαν τε καὶ ἀκακίαν καὶ εὐτολμίαν τοῖς ἀνδράσι σημαίνει. ὅσοι δὲ τὸ ἐπισκύνιον οὕτως ἔχουσιν ὡς εἴρηται τὰ τε βλέφαρα καὶ τὰς ὀφρῦς, τὸ δὲ βλέμμα αὐτῶν τραχὺ καὶ πικρὸν ἄφ' ἑαυτῶν ὑπάρχει, χεῖρονα ταῦτα τῶν ῥηθέντων σημεῖα. Ὅσοις ὀφθαλμοῖς ἡδονὴ καὶ γέλως ἐνοικεῖ, οὐ πολὺ εἰσιν ἐπαινέτοί. ^[20]
- 20 εἰσὶ γὰρ καὶ ἐν τούτοις δολεροὶ κρύπτοντες τὸν νοῦν καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῶν κακομήχανοί τε καὶ κακοῦργοι. ὅσοι δὲ ἅμα τῷ γέλῳ ὑποβλέπουσιν εἰσι καὶ ξηροὶ ἅμα, κακίστων ἀνδρῶν τὸ σημεῖον. ὀφθαλμοὶ κοῖλοι γέλῳτα ἔχοντες κακὸν τι βουλευέσθαι τὸν ἄνδρα μαρτυροῦσιν εἰ δὲ ἀνεωγμένους καὶ σεσηρότας τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχοντές εἰσὶ τινες, αἱ πράξεις αὐτῶν εἰς ἄνομα ἔργα συντελοῦνται. τοὺς δὲ πάνυ ἀνεωγμένους καὶ

γελῶντας ὀφθαλμοὺς ἔχοντας ἄνδρας ἐπιβουλοτέρους μαρτυροῦσιν. εἰ δὲ ξηροὶ εἰσιν, ἄκακα μὲν ἦθη καὶ κακῶν ἀπάθειαν δηλοῦσι, μάταιοι δὲ καὶ ἄστοργοι καὶ ἀκόλαστοί εἰσιν οἱ τοιοῦτοι. ὀφθαλμοὶ μειδιῶντες ἅμα ὑγρότητι, βλέφαρα ἀνειμένα, μέτωπον μαλακόν, τὰ ἄμφι τὰ βλέφαρα λαγαρά ἦθη δηλοῦσι, δίκαιοι, ἡμεροί, εὐσεβεῖς, φιλόξενοι, συνετοί, εὐβουλοί, εὐμαθεῖς, ἔρωτος πλήρεις τοὺς ἄνδρας μαρτυροῦσιν. Ὀφθαλμοὶ σκυθρωπάζοντες ἅμα ὑγρότητι φροντιστὴν ἢ φιλοτέχνην ἄνδρα μαρτυροῦσιν. ^[15]

- 21 ἐὰν δὲ συμμύωσι καὶ αἱ ὀφρύες εἰσὶ κεχαλασμέναι καὶ τὸ μέτωπον χαλαρὸν ἅμα τῇ σκυθρωπότητι, πιστοῦ ἄνδρὸς τὰ σημεῖα εὐσεβοῦς τε καὶ εὐβούλου καὶ σώφρονος. ξηροὶ δὲ ὀφθαλμοὶ λυπηρὸν βλέποντες φιλοφροσύνης εἰσὶ πλήρεις. εἰ δὲ τὸ μέτωπον εἴη τραχὺ καὶ βλέμμα ἀτενές, βλέφαρα ὀρθά, ἀγριόβουλον ἄνδρα σημαίνουσι πᾶν ἔργον ποιῆσαι σπεύδοντα καὶ οὐδὲν τῶν κακῶν φειδόμενον, ἀλλ' ὥσπερ ὑπ' ἀνάγκης ἐλαυνόμενον, οὕτω πᾶν τὸ αὐτῷ δοκοῦν πληροῦν σπεύδοντα. Ὀφθαλμοὶ συγκλειόμενοι καὶ πάλιν ἐπανοιγόμενοι ἐπίβουλον καὶ ἐπίτριπτον ἄνδρα σημαίνουσι, καὶ εἰ μὲν ὑγροὶ εἰσιν, φροντιστὴν καὶ φιλοτέχνην. ^[10]
- 22 εἰ δὲ τρόμος αὐτοῖς ἐστὶ καὶ ἅμα ὠχρότης, μανίαν ἢ ἐπιληψίαν δηλοῦσι νοσεῖν τὸν ἄνδρα. ὅσοις δὲ ὀφθαλμοῖς ἡ στάσις ἐστὶν αἰεὶ, εἰ μὲν πρὸς τὸ συγκλείεσθαι ὑπορρέοιεν καὶ εἰς τὸ ἄνω χωροῦσιν, ἀκόλαστον μάταιόν τε καὶ μαινόμενον ἄνδρα μαρτυροῦσιν. εἰ δὲ καὶ ὑγροὶ ὄντες εἰσὶ καὶ ὀρθοὶ καὶ συγκλείονται μετὰ μεγέθους καὶ τοῦ εὐλαμποῦς καὶ μετώπου λείου, εὐλαβῇ [ἄνδρα σημαίνουσιν] εὐβουλόν τε καὶ φιλομαθῇ γλυκύνουν τε καὶ ἔρωτικόν ἄνδρα σημαίνουσιν. εἰ δὲ ξηροὶ εἰσιν, θρασὺν κακομήχανόν τε καὶ ἄδικον σημαίνουσιν. ὁ δὲ τὸ μέτωπον ἔχων τραχὺ ὀφρὺς τε συντεταμέναις, βλέφαρα σκληρὰ πεπηγότα ἀγριώτερος τὸν θυμόν, τολμᾶν ἐτοιμότερος, χαυνούμενος τοῖς ἐπαίνοις καὶ ταῖς τιμαῖς, πειθόμενος δὲ καὶ δώροις ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ. ὅσοι δὲ τὰ βλέφαρα οὐκ ἔχουσιν ὀρθὰ οὐδὲ τὰς ὀφρὺς ἀκλινεῖς, ἀλλὰ τρόμος αὐτοῖς ἔνεστι καὶ ὄμμα ἅμα καὶ τὸ βλέμμα ὑποκινεῖται, οὗτοι ἀνδρόγυνοι ὄντες ἄνδρες εἶναι βιάζονται. Ὀφθαλμοὶ πυκνὰ ἐπὶ μεγάλα ἀνοιγόμενοι καὶ ἅμα ἰστάμενοι ὡς νοοῦντες, τὴν αἰτίαν αὐτῶν δηλοῦσι καὶ τὴν ἔννοιαν. ^[20]
- 23 δηλοῖ καὶ αὐτοὺς τὸ ξηρόν, τὸ ὑγρόν, τὸ λαμπρόν, τὸ μαλακόν, τὸ ἔκλαμπρον, τὸ σκοτεινόν, τὸ μέγα, τὸ μικρόν, τὸ κοῖλον, τὸ ὑψηλόν, τὸ ἀτενές, τᾶλλα ἅττα ἐπὶ τούτοις πολλάκις εἴρηται. ὅσοι οὖν αἰεὶ ὀφθαλμοὶ ἀνεωγμένοι εἰσὶ σκοτεινοὶ ὄντες καὶ ὑγροί, φροντιστὰς δηλοῦσιν ἄνδρας. εἰ δὲ πρὸς τούτοις ἡμερον βλέπουσι, καὶ χρηστοὺς σημαίνουσιν. ὀφθαλμοὶ ἐκπεπετασμένοι ξηροὶ μαρμαρύσσοντες καθαρὸν καὶ λαμπρὸν βλέποντες ἀναισχύντους καὶ παντόλμους δηλοῦσιν ἄνδρας. Ὀφθαλμοὶ σκαρδαμυκτικοὶ δειλίας κατήγοροί εἰσιν. ^[10]
- 24 ἐπίβουλοι δὲ καὶ οἱ τοιοῦτοι καὶ δόλον κρύπτοντες ἢ κακόν τι κρυπτὸν ἀρτύουσιν οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες. αὐτοὶ δὲ οὗτοι διάστροφοι ἢ ὑπᾶχροι ὄντες μωρίαν δηλοῦσιν. ὀφθαλμοὶ ἀσκαρδάμυκτοι δεινὸν βλέποντες κακόν τι μηχανᾶσθαι τὸν ἄνδρα κατηγοροῦσι. πράως δὲ ἐστῶτες καὶ νοτίδος ἐνούσης φροντιστὴν ἄνδρα, φιλομαθῇ, ἔρωτικόν, ἡμερὰ ἦθη κεκτημένον σημαίνουσιν. ὅσοι δὲ ἀσκαρδάμυκτοι ὄντες ὠχροὶ ἢ φοινικοὶ φαίνονται ἅμα ξηρότητι, κακίαν καὶ μάχην καὶ ὀργὴν ἢ δαιμονικὴν κακότητα ἢ μωρίαν τοῦ ἀνδρὸς κατηγοροῦσιν. εἰ δὲ τοιοῦτοι ὄντες αὐτοὶ ἐν αὐτοῖς περιδινοῦνται, μανίᾳ καρτερᾷ συνέχονται. Ἡ κύστις ὀφθαλμοῦ κάτωθεν προσκειμένη οἰνόφλυγας καὶ ὑπνηλοὺς ἄνδρας σημαίνει. ^[10]
- 25 εἰ δὲ καὶ ἄνω [οὐχί] καὶ κάτω πρόσκειται, μόνον ὁμοίως σημαίνει. Ὅσοι ὀφθαλμοὶ ὑποφοινίσσουσιν, εἰ μὲν ἅμα ξηρότητι, πολλὴν ὀργὴν ἔχειν τὸν ἄνδρα κατηγοροῦσιν, εἰ δὲ ἅμα ὑγρότητι, οἰνόφλυγα σημαίνουσι.
- 26 γλαυκότης ὀφθαλμῶν ἀγριώτερον ἄνδρα δηλοῖ· γλαυκὰ γὰρ τῶν ἀγρίων ζώων τὰ πλείονα, τὰ δὲ ἡμερὰ μελανόματά που εὐρήσεις. τῶν δὲ γλαυκῶν τὸ μὲν λίαν λευκὸν δειλόν, τὸ δὲ

χολῶδες ἄγροικον ἄνδρα δηλοῖ· τὸ δὲ ταῖς ἐλαίαις κατὰ τὴν χροιάν ὅμοιον δυνατὸν ἄνδρα δηλοῖ. τοῦ γε μὴν μέλανος τὸ μὲν πάνυ μέλαν δειλὸν τε καὶ δολερὸν, τὸ δὲ ὑπόξανθον ἰσχυρὸν τε καὶ μεγάλῳψυχον. τὰ μαρμαρύσσοντα ὄμματα ἄλλοχροίας ἔχοντα χαίροντα ἄνδρα εἰς κλεψοσύνας σημαίνει. Ὅξεῖς ὀφθαλμοὶ ταραχώδεις ἄρπαγας σημαίνουν· οἱ δὲ λεπτοὶ ὄντες τὰ βλέφαρα ἐπιβάλλοντες ἀνδρόγυνον τὸν τοιοῦτον σημαίνουν. ^[10]

27 οἱ δὲ τὸ ἕτερον τῶν βλεφάρων ὑποβάλλοντες καὶ ἀνατρεπόμενοι ἅμα ὑγρότητι πράως τε καὶ μαλακῶς βλέποντες φαντασιαστήν, καλλωπιστήν καὶ μοιχὸν τὸν ἄνδρα δηλοῦσιν. ἕτεροι δὲ καὶ τὰ μέσα τῶν βλεφάρων συγκλείουσι καὶ καθέλκουσι, τὰ δὲ ἀμφοτέρωθεν ἀνασπῶσι καὶ ἅμα ὡς φοβούμενοι μοιχοὶ καὶ αὐτοὶ δηλονότι εἰσὶν οἱ ἄνδρες. ὧτα μεγάλα ἀναίσθητον ἄνδρα σημαίνει, ὧτα δὲ μικρὰ κακοήθη καὶ πανοῦργον ἄνδρα δηλοῦσιν, ὧτα μικρὰ ἐστηκότα καὶ ὥσπερ κυλλὰ ὑπάρχοντα μωρὸν ἄνδρα κατηγοροῦσιν. ^[5]

28 ὧτα τετράγωνα μέγεθος αὐταρκες ἔχοντα ἀνδρεῖον καὶ καλὸν μαρτυροῦσι τὸν ἄνδρα. ὧτα διαγεγλυμμένα συνετὸν ἄνδρα δηλοῦσιν· ὧτα ἀδιάγλυφα καὶ στρογγύλα εἰ καὶ λίαν εἰσίν, ἀμαθῆ δηλοῦσιν. ὧτα στενὰ καὶ μακρὰ βάσκανον καὶ κακοήθη ἄνδρα κατηγοροῦσι. Ῥινὸς τὸ ἄκρον λεπτὸν ὑπάρχον ἐπιζέειν τοῦ ἀνδρὸς τὴν ὀργὴν σημαίνει, παχὺ δὲ καὶ χθαμαλὸν μισρὸν ἄνδρα δηλοῖ. ^[5]

29 ῤινὸς τὸ ἄκρον ἄδρὸν καὶ ἀμβλὺ καὶ στρογγύλον καὶ καρτερὸν ἀνδρείου καὶ μεγαλοψύχου ἀνδρὸς τὸ σημεῖον· ὥσπερ λεόντων γὰρ τὸ σημεῖον καὶ κυνῶν τῶν γενναίων. ῤίς μακρὰ καὶ λεπτὴ ὀρνιθῶδες. τὰ τοιαῦτα γὰρ καὶ τὰ τοῦ ἀνδρὸς ἦθη. τῆς ῤινὸς τὸ πρὸς τὸ μέτωπον εἰ διήρθρωται, καλὸν καὶ ἀνδρεῖον καὶ συνετὸν ἄνδρα σημαίνει· τὸ δὲ ἐναντίον τούτου θηλυδρίαν καὶ ἀμαθέστερον σημαίνει ἄνδρα. εὐθύτης ῤινὸς γλώττης ἀκρασίαν τινὰ λέγει. ῤίς ἡ μείζων καλλιόνα δηλοῖ ἄνδρα. εἰ δὲ πάνυ μικρά, κλέπτου καὶ παλιμβούλου κατήγορος ἀνδρὸς ἐστίν. οἱ δὲ γρυπὴν ῤίνα ἔχοντες μεγαλόνοες ἄνδρες. οἱ δὲ σιμοὶ λᾶγνοι καὶ μοιχοὶ ἄνδρες. μυκτῆρας ἀνεωγμένους βριαροὺς οἱ ἔχοντες θυμώδεις καὶ δυνατοί, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ταύρων καὶ τῶν λεόντων. οἱ δὲ πεφραγμένοι μωροὺς δηλοῦσιν. σκολιαὶ πάνυ ῤίνες σκολιὰ καὶ τὰ νοήματα καὶ τὰ ἐνθυμήματα τῶν ἀνδρῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δηλοῦσιν. Πνεῦμα τὸ αἰεὶ ἀτρεμοῦν, ὡς ἄπνοον, φροντιστοῦ ὑπάρχει ἀνδρὸς, τὸ δὲ ποταπὴ ἢ φροντίς, παρὰ τῶν ὀφθαλμῶν μάθε τὸ ἀκριβές. ^[15]

30 εἰ δὲ ἀτρεμὲς ἦ καὶ ἐπὶ πολὺ ἀθρόως ἐπίη, ὥσπερ καὶ παλιρροίας καὶ πλημμυρίδος, λύπη τινὶ συνέχεται. εἰ δὲ κεφαλῆς ἅμα ἐπικινουμένης ἐπιστενάζει, μετανοεῖν ἔοικε κακὸν τι ποιῶν ἢ ἰδὼν. ἐὰν δεδορκῶς τοῖς ὀφθαλμοῖς, ταῦτα προβουλεύει κακὰ μᾶλλον ἢ μετανοεῖ. πνεῦμα ἰὸν σχολῇ καὶ ἀκτυπὶ χωροῦν τὴν γνώμην καλῶς ἔχειν δηλοῖ. ὅταν δὲ ὑποβρύχη καὶ μέγала ἀναπνεῖ, ἀγριότητα καὶ οἰνοφλυγίαν δηλοῖ. ὁπόσοις δὲ τὰ ἄσθματα αἰεὶ καθάπερ ἐκ δρόμου τὸ πνεῦμα ἐλαύνεται, ἄβουλοι, κακόθυμοι, παντεπίθυμοι, παντολόγοι οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες ὑπάρχουσιν. ὅσοι δὲ ὑψηλὸν ἐμπνέουσι καὶ αὐτοῖς πυκνὸν τε καὶ ἐλαφρὸν τὸ πνεῦμα ἐν ταῖς ῤισὶν ἐμπνεῖ, δειλία καὶ ἀθυμία ἐν τούτοις ἐστί· γίνονται δὲ ἀνδρόγυνοι, ὅταν τᾶλλα σημεῖα τούτοις συμμαρτυρῇ. Παρειαὶ σαρκώδεις ῤαθυμίαν καὶ οἰνοφλυγίαν τοῦ ἀνδρὸς κατηγοροῦσι. ^[15]

31 παρειαὶ λεπταὶ πάνυ κακοήθειαν καὶ πανουργίαν τοῦ ἀνδρὸς κατηγοροῦσι. παχεῖαι γνάθοι ἐὰν εἰσι διεστηκότες τῶν ὀφθαλμῶν βάσκανον ἄνδρα δηλοῦσι. παρειαὶ στρογγύλαι δόλιον ἦθος δηλοῦσι τὸν ἄνδρα ἔχειν, παρειαὶ μακραὶ φλύαρον καὶ ματαιολόγον ἄνδρα δηλοῦσι. Πρόσωπον τὸ πᾶν σαρκῶδες ὑπάρχον εὐπαθοῦς καὶ ἡβῶντος ἀνδρὸς. πρόσωπον ἄσαρκον φροντιστοῦ καὶ ἐπιβούλου ἀνδρὸς τὸ σημεῖον. πρόσωπον λίαν μέγα μωρίαν καὶ ἀμαθίαν τοῦ ἀνδρὸς κατηγορεῖ. εἰς γὰρ τὸ πρόσωπον μάλιστα ἐπιφαίνεται μεγαλοπρέπειά τε καὶ ἀνελευθερία καὶ εὐήθεια καὶ

κακοήθεια. ἔστι γὰρ καὶ ἀνιάρων πρόσωπον καὶ σπουδῆς πλήρες καὶ παιδιᾶς καὶ εὐβουλίας καὶ ἀμειδῆς καὶ ὀδυρτικὸν καὶ ὑπνηλὸν καὶ ἐργήγορον, καὶ τὰ ἄλλα ὡς ἕκαστα ἔχει φύσεως καλῆς ἢ φαύλης φαίνεται πάνυ, καὶ ὅποιον πάθος προσέεικε τούτῳ πρὸς φυσιογνωμονεῖν. καὶ περὶ παρειῶν εἴρηται ἀνωτέρω, ἀλλὰ καὶ αὐθις εἰρήσεται. παρειῶν σπασμοὶ καὶ προσώπων, εἰ μὲν ἐπὶ στυγναῖς ὄψεσιν εἶεν, μωρίαν δηλοῦσιν, εἰ δὲ ἐπὶ φαιδραῖς, μοιχείαν κατηγοροῦσι τοῦ ἀνδρός. Πρόσωπα αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ἐρυθρὰ τραχεῖς ἄνδρας δηλοῦσιν· εἰ δὲ μόναι αἱ παρειαὶ τοιαῦταί εἰσιν, οἶνόφλυγας δηλοῦσιν. ^[20]

- 33 Στόμα μήτε προπετὲς μήτε πάνυ χθαμαλὸν δειλίας καὶ παλιμβουλίας σημεῖον. μικρὸν στόμα γυναικεῖον ἦθος τοῦ ἀνδρός κατηγορεῖ, μεῖζον δὲ στόμα ἀνδρείου σημεῖον. ἡ δὲ ἐπὶ πολὺ ἀνατομὴ τοῦ στόματος πάνυ βορόν, ὠμόφρονα καὶ ἀνόσιον ἄνδρα δηλοῖ. τοιαῦτα γὰρ τὰ τῶν κητῶν στόματα. ὅσοις κατὰ τοὺς κυνόδοντας κορυφοῦνται τὰ χεῖλη, κακόθυμοι ἄνδρες, ὕβρισταί, κράκται, ἐπεσβόλοι. τοιαῦτα γὰρ τὰ τῶν κυνῶν στόματα. ὅσοις δὲ τὸ στόμα πρόκειται ἐπὶ πολὺ τὰ <τε> χεῖλη εἰσὶ παχέα καὶ στρογγύλα καὶ ἀνεστραμμένα εἰς τὸ ἔξω, ὡς χοίρων τούτων τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔργα. τῷ ἐπιβεβλῆσθαι ἐμφρονέστερον. εἰ δὲ τὸ κάτω χεῖλος προέχει, ἄκακα μὲν τὰ ἦθη, ματαιότερα δὲ ὡς ἐπὶ πολὺ καὶ χυδαιότερα. στόμα μικρὸν προέχον ἔξω κακοήθη ἄνδρα καὶ ἐπίβουλον σημαίνει. στόμα κοῖλον καὶ ἔμβοθρον φθονερόν, κακοήθη καὶ ἀκόλαστον ἄνδρα σημαίνει. Φθέγγεσθαι βαρὺ πάνυ καὶ σαθρὸν ἀνόητον καὶ ὕβριστήν καὶ γαστρίμαργον ἄνδρα δηλοῖ· ἡχὴ κακοχηστέρα καὶ βληχωδεστέρα ἀναίσθητον ἄνδρα δηλοῖ. ^[15]

- 34 ὅσοις δὲ ἀπὸ βαρέος ἀρξαμένοις φθόγγου εἰς ὀξὺ τελευτᾷ, τραχεῖς τε καὶ δύσθυμοι ὑπάρχουσιν. ὀξὺ δὲ καὶ αὐχμηρὸν φθέγμα ποικιλίας σημεῖόν ἐστιν. εἰ δὲ ὀξὺ καὶ μαλακὸν καὶ εὐκαμπὲς φθέγγοιτο, ἀνδρογύνου ἐστὶ σημεῖον. ὅσοι δὲ κοῖλον βοῶσι καὶ ἀκαμπὲς ἡχοῦσι, γενναῖα τούτοις τὰ ἦθη καὶ μεγαλόνοια τούτους κοσμεῖ καὶ δικαιοσύνη. ὅσοι δὲ μαλακὸν τε καὶ βαρὺ φθέγγονται, ἀγαθὰ καὶ τούτοις τὰ νοήματά εἰσιν. οἱ δὲ κλαγγηδὸν ἐκβοῶντες ὀξύ τε καὶ ὀρνίθειον οὗτοι μάταιοι καὶ χαῦνα καὶ ὑψηλὰ νοοῦντες. ἀσθενὴς δὲ φωνὴ καὶ ἄμα ὑποκλαίουσα φιλοκερδὴ καὶ λυπηρὸν καὶ ἐν πᾶσιν ὑπονοούμενον σημαίνει. ὅσοι δὲ ἐν ῥινὶ φθέγγονται, ψευδεῖς, κακοήθεις, φθονεροί, δεινοὶ εἰς βλάβην ἄλλων. <σφοδρὸν> καὶ ὑπόσαθρον φθέγγεσθαι ὀργίλον, βίαιον, ἄνομον καὶ μισάνθρωπον δηλοῖ. ὀξὺ δὲ καὶ ἀσθενὲς δειλίας καὶ βασκανίας σημεῖον, ταχὺ δὲ ἀβούλευτον καὶ ἀνόητον δηλοῖ. τὸ βραχὺ φθέγγεσθαι ἀργίας καὶ δειλίας σημεῖον. οἱ χαλεπῶς φθεγγόμενοι κακοί, ἀνόητοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰσιν. εἰ δὲ τι ἄλλο, καὶ φωνὴν πρὸς τῶν ἄλλων ζῶων ἕκαστον, ᾧ τις ὅμοια φθέγγοιτο, ἀναφέρειν χρή [ἕκαστον] καὶ διαιρεῖν εἰς τὸ ὅμοιον ἦθος. καὶ γὰρ χοίρων καὶ πιθήκων καὶ ὄνων καὶ ἵππων τινὲς καὶ ἄρκων καὶ προβάτων καὶ ἄλλω ζῳῷ ὁμοίας φωνὰς ἀφιᾶσιν. εἰδέναι δὴ λοιπὸν καθόλου προσήκει, ὡς ἐν κινήσει καὶ φωνῇ καὶ χροίᾳ καὶ μεγέθει καὶ μελῶν ἀρμονίᾳ τὸ μέσον τούτων εὐχρηστον, ὡς τὸ πολὺ, τὸ δὲ ἐναντίον βαρὺ ὑπάρχει. οἱ μακρὰ γένεια ἔχοντες πολὺ κακοί, λαλοῦντες πολλὰ ὑπὲρ τὸ χρέος καὶ προγλωσσότεροί εἰσιν· οἱ δὲ μικρογένειοι τὰ πάντα μάλιστα κακοὶ ἄνδρες, ἐπίβουλοι· καὶ γὰρ οἱ ὄφεις τοιοῦτοί εἰσι. ^[25]

- 35 γένυσιν ἐὰν τοῖς σπανοῖς στρογγύλον σχῆμα ἀναφαίνῃ, ἄνανδρον καὶ γυναικῶδη τὸ σημεῖον λέγει. γένυς κατὰ τὸ ἄκρον ἐσχισμένη, ὡς δικόρυφος γενέσθαι, εἰ μὲν ἐπὶ πολὺ τὸ σχίσμα, δολερὸν ἄνδρα σημαίνει· εἰ δὲ αὐταρκες τὸ σχίσμα τοῦ γενείου ἐστίν, εἰς ἀφροδίτην καὶ χάριτας φέρει τὸ σημεῖον. Χεῖλη χαλαρά, ὡς ἐπιβεβλῆσθαι τοῖς κάτω τὰ ἄνω, μεγαλόνοιαν καὶ ἀνδρείαν δηλοῦσι· τῶν γὰρ λεόντων τοιαῦτα τὰ χεῖλη. ^[5]

- 36a τὰ γὰρ λεπτὰ χεῖλη ἐπὶ τὸ μεῖζον αὐτῶν στόμα ἐπιτείνεται. εἰ δὲ ἐπὶ μικροῖς στόμασι λεπτά εἰσι χεῖλη, δειλόν, ἄνανδρον καὶ δολερὸν σημαίνουσιν. Τράχηλος πάνυ λεπτὸς δειλὸν καὶ κακοήθη ἄνδρα σημαίνει, εἰ καὶ μακρὸς ὑπάρχει· ὁ δὲ παχὺς ἄμα καὶ εὐμήκης θυμικὸν ἄνδρα καὶ

μεγάλαυχον καὶ αὐθάδη σημαίνει· ὁ δὲ μήκους μετρίως καὶ πάχους μετρίως ἔχων, ἔτι δὲ εὐπαγῆς καὶ ἰσχυρὸς [ὁ] τράχηλος σημαίνει ἰσχυρόν, εὐμαθῆ καὶ εὐφυῆ πρὸς ἀρετὴν ἄνδρα. ^[5]

36b ὁ δὲ τοιοῦτος τράχηλος ἐνίστε καὶ ἀσθενῆ καὶ πανοῦργον καὶ κακομήχανον σημαίνει ἄνδρα. ὅσοις δὲ ὁ τράχηλος τοῖς νεύροις κατατείνεται, κακοὶ οἱ τοιοῦτοι. εἰ δὲ καὶ ἄλλα συμβαίνουσι, μωραίνουσι καὶ μανίας οἱ ἄνδρες ἐπιλαμβάνονται. καὶ οἱ μεγάλα δὲ ἀγγεῖα πεπλεγμένα περὶ τὸν τράχηλον ἔχοντες ἐμφανῆ σκαιοί· οἱ δὲ παχεῖαν καὶ εὐφυῆ τὴν σάρκα τοῦ τραχήλου ἔχοντες δειλοὶ ἄνδρες. ὅσοις δὲ τῶν ἐπαυχενίων σπονδύλων τραχέων ὄντων πολὺ τῶν ἄλλων εἰσὶ τραχύτεροι ἄνδρες. οἱ δὲ σκληροὶ τράχηλοι ἀμαθεῖς ἄνδρας σημαίνουσιν· οἱ δὲ ὑγροὶ τράχηλοι ἄνδρας εὐμαθεῖς σημαίνουσιν· τραχὺς αὐχὴν ὥσπερ λοφία ἀμαθῆ σὺν ὕβρει τὸν ἔχοντα μαρτυρεῖ· τράχηλος πεπηγὼς ἀκλινὴς κακόν, αὐθάδη καὶ ἀμαθῆ ἄνδρα μαρτυρεῖ. τράχηλοι δὲ ἀκλινεῖς γίνονται διὰ μωρίαν, οἷς καὶ τὰ ἄλλα σημεία συμβαίνει. ἄλλοι δὲ ἀκλινεῖς τραχήλους ἔχοντες οἰακίζουσιν αὐτοὺς καὶ τείνουσι τέχναις καὶ πόνοις μεγάλοις πάνυ κεκλασμένους ὄντας· οὗτοι δὲ ἀνδρόγυνοι ὄντες διορθοῦσιν αὐτούς, φαντάζονται δὲ τὴν ἀναίδειαν ἀποκρύπτειν καὶ ἀκολασίαν, κατηγοροῦσι δὲ αὐτῶν χειλῶν σπασμὸς καὶ ὀφθαλμῶν παρατροπὴ καὶ ποδῶν παραφορὰ καὶ ὀσφύων κίνησις καὶ χειρῶν ἄλυσ καὶ φωνῆς κραυγὴ. καὶ οἱ τράχηλοι αὐτῶν οὐ διαρκῶς πεπηγμένοι εἶναι δύνανται, ἀλλ' ὑποτρέμουσιν ἅτε τῆς τάσεως αὐτῶν βιαζομένης. κλάσις δὲ τραχήλου ἀνδρόγυνον δηλοῖ, εἰ καὶ τὰ ἄλλα συντρέχει σημεῖα· τὸ δὲ αὐτάρκες ἀρίστου ἀνδρὸς σημεῖον. ἄνω ἐσταλμένος τράχηλος ὕβριστοῦ, ἀνοήτου καὶ ὑποχαύνου ἀνδρὸς σημεῖον, εἰ μὴ ἄρα διὰ μαλακίαν αὐτὸ ποιεῖ. ὁ δὲ ἐπικεκυφὼς τράχηλος μωροῦ ἀνδρὸς κατηγορημα, οὗτος δὲ ποτε καὶ φροντιστὴν δηλοῖ καὶ φειδωλὸν καὶ κακοήθη καὶ μὴ ἔχοντα ἀπλότητα μὴδὲ εὐθυμίαν μὴδὲ πραότητα. τράχηλος εἰς τὰ δεξιὰ βλέπων κοσμοῖ καὶ σώφρονος καὶ φροντιστοῦ ἀνδρὸς, εἰ δὲ εἰς τὰ ἀριστερά, ἀνοήτου. εἰ δὲ εἰς τῶν ἄλλων μερῶν οἷον δὴ ποτε ὁ τράχηλος βλέπει, οὐκ ἀγαθὸν τὸ σημεῖον· βέβλαπται γὰρ ὁ ἀνὴρ τὰς φρένας. Φάρυγξ τραχεῖα κουφόνοον, πολύλογον, φλύαρον καὶ πρόγλωσσον ἄνδρα σημαίνει.

[35]

37 εἰ δὲ εἷς τῶν τοῦ βρόγχου σπονδύλων ἐξέχοι, κουφόνοον ἄνδρα λέγει, εἰς δὲ γλῶσσαν τοῦτον οὐκ εἶναι θρασύν. οἱ ἔσωθεν σπόνδυλοι ὄντες ἄδροι καὶ ὑπότοποι τοῦ φάρυγγος δυσσοργήτους, ἀνιαιροὺς συμπότας δηλοῦσιν ἄνδρας. Κλεῖδες συμπεφραγμέναι οὐκ ἀγαθὴν αἰσθησιν τὸν ἄνδρα σημαίνουσιν ἔχειν οὐδὲ ἀγαθοεργὸν εἶναι τὸν τοιοῦτον ἄνδρα· αἱ δὲ διεσθηκυῖαι ἄνανδρον σημαίνουσιν τὸν τοιοῦτον· αἱ δὲ σύμμετρον τῆς ἀνοίξεως ἔχουσαι συνετὸν καὶ ἀνδρεῖον σημαίνουσιν. ^[5]

39 Ὡμοὶ παχεῖς οὐκ ἐπαινοῦσι τὸν ἄνδρα· ὥμοι δὲ λαγαροὶ ἀνανδρίαν καὶ δειλίαν σημαίνουσιν τοῦ ἀνδρὸς· οἱ δὲ λεπτοὶ καὶ ὀξεῖς τὰς κορυφὰς κακοήθη ἄνδρα δηλοῦσιν. Ἐὰν ἐπιμήκεις ὑπάρχουσιν αἱ ὠλένας, ὥς κατακρέμασθαι τὰς χεῖρας ἄχρι τῶν γονάτων, ὀξέος καὶ ἰσχυροῦ ἀνδρὸς τὸ τοιοῦτον σημεῖον ὑπάρχει.

40 κολοβαὶ δὲ οὔσαι, ὥς μὴ ἀφικνεῖσθαι εἰς γόνατα καὶ ἐν τῷ ἐσθίειν συναντᾶν ταῖς χερσὶ τὴν κεφαλὴν ἀναγκάζεσθαι, κακοθελεῖς, κάκιστοι, εἰς τὸ κακὸν ὑποχαίροντες καὶ τούτῳ ἐπιχαίροντες καὶ φθονεροί. καρτεραὶ ὠλένας καὶ πήχεις ἀγκῶνές τε ἀρθρώδεις ἀρίστου ἀνδρὸς σημεῖον· τὰ δὲ ἐξίτηλα ἀνάνδρου ἀνδρὸς σημεῖον· τὰ δὲ πολὺ σαρκῶδη ἀμαθοῦς τε καὶ ἀναισθήτου ἀνδρὸς τὸ σημεῖον. Χεῖρες ἀπαλαὶ καὶ μαλακαὶ εὐφυῆ ἄνδρα σημαίνουσιν. ^[10]

41 χεῖρες πάνυ κολοβαὶ μωρίας ὑπάρχουσι σημεῖον, εἰ δὲ εἰσι παχεῖαι, καὶ μιαρίας, στεναὶ καὶ λεπταὶ χεῖρες ἀπιστότατον δηλοῦσιν ἄνδρα. παχεῖαι χεῖρες κοντοὺς ἔχουσαι δακτύλους ἄπληστον ἄνδρα δηλοῦσι· μικραὶ δὲ πάνυ χεῖρες πανοῦργον καὶ κλέπτην δηλοῦσι.

Οἷς δὲ ἀπὸ τοῦ ἄκρου στήθους καταμετρούμενον μεῖζον εὐρίσκεται τὸ ἐντεῦθεν ἄχρι τῆς ἐκφύσεως τοῦ τραχήλου τουτέστι τῆς συζεύξεως, βορούς καὶ γαστριμάργους ἄνδρας λέγε. ^[5]

42 στήθη μεγάλα ἀρθρώδη ἐπαινεῖν χρή· ἀνδρείου γὰρ ἀνδρὸς τὸ σημεῖον· τὰ δὲ ἀσθενῆ στήθη μικρόψυχον ἄνδρα καὶ ἀσθενῆ σημαίνει, πολύσαρκα δὲ στήθη ἀμαθῆ καὶ δειλὸν ἄνδρα σημαίνει. ὅσοις δὲ ἀδρανεῖς οἱ μασθοὶ ἐκκρέμανται καὶ ὅλον τὸ στήθος μέγα καὶ πλατύσαρκον λαγαρόν, μοιχοί τε καὶ οἰνόφλυγες οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες. Μετάφρενον ἰσχυρὸν ἀρίστου ἐστὶν ἀνδρὸς, τὸ δὲ ἀσθενὲς καὶ μικρὸν δειλοῦ καὶ μικροψύχου τὸ σημεῖον. σὰρξ δὲ ἐπαυξήσασα τὸ μετάφρενον καὶ μεγαλύνασα ἀνόητον ἄνδρα σημαίνει. εἰ δὲ στενοτάτῃ ἐπαυξήσῃ τοῖς μεταφρένοις σὰρξ, μωρὸν ἄνδρα σημαίνει. μετάφρενον πλατὺ μεγαλόνουν ἄνδρα δηλοῖ, τὸ δὲ πρῶως στρογγύλον συνετὸν καὶ χαρίεντα καὶ εὐχάριστον. μετάφρενον κυρτὸν καὶ ὦμοι εἰς τὸ στήθος ἐπικεκλασμένοι κακοήθη καὶ βάσκανον ἄνδρα σημαίνουσιν. εἰ δὲ καὶ τὸ σῶμα ἐπικεκλασμένον φαίνεται πρὸς τοῖς εἰρημένοις, κακότεχνον ἄνδρα κατηγορεῖ φθονερόν τε καὶ φιλάργυρον καὶ φειδωλόν. τὰ δὲ στέρνα ὑπερυθριῶντα ζέειν ἔνδον τὴν ὀργὴν ἀπαγγέλλει, ὥσπερ καὶ τὸ τὰς τῶν αὐχένων φλέβας καὶ τὰς περὶ τοὺς κροτάφους οἰδοῦσας ἔχειν, <ὥς> ἐμφανεῖς εἶναι καὶ αἱματώδη ἔχειν τὴν χροιάν. ^[20]

44 Κυφὸς ἀνὴρ οὐκ ἀγαθός, εἰ μὴ ὑγρομελία ἐστὶν ἐν αὐτῷ ἢ καὶ τὰ ἄλλα σημεῖα ἃ προσήκει. τὸν δὲ εὐζωνον ἄνδρα φιλόθηρα νόει. οὕτω γὰρ καὶ τὸ σημεῖον μαρτυρεῖ τοιουτώδες. Πλευραὶ λεπταὶ ἀσθενῆ, ἀνανδρον καὶ δειλὸν σημαίνουσι τὸν ἔχοντα· αἱ δὲ πάνυ σκληραὶ καὶ σαρκώδεις ἀμαθῆ σημαίνουσιν ἄνδρα· αἱ δὲ περιφερεῖς καὶ πλήρεις, ὥσπερ οἰδοῦσαι, κακοήθη καὶ φλύαρον ἄνδρα μαρτυροῦσι.

46 Γαστέρες λαγαραὶ εὐρωστίαν ψυχῆς καὶ φιλοφροσύνην σημαίνουσιν, αἱ δὲ ἰσχναὶ πάνυ καὶ κεναὶ δειλίαν, κακοήθειαν, γαστριμαργίαν τοῦ ἀνδρὸς κατηγοροῦσι. γαστέρες λαγαραὶ καὶ σαρκώδεις, εἰ μὲν μαλθακαὶ εἰσι καὶ ἔξω κρέμανται, ἀνόητον, οἰνόφλυγα καὶ ἀκόλαστον δηλοῦσιν ἄνδρα. εἰ δὲ σκληρὰ σαρκὶ συμπεπηγυῖα ἢ γαστὴρ ὑπάρχει, κακοήθη, γαστρίμαργον ἐμφαίνουσιν ἄνδρα. Ὁσφὺς ὁστώδης ἰσχυρὰ ἀνδρείας σημεῖον ὑπάρχει, σαρκώδης δὲ καὶ μαλακὴ ὁσφὺς γυναικεῖα ἦθη τοῦ ἀνδρὸς κατηγορεῖ. ^[5]

47 ἢ δὲ εἰς ὅξυ ἀπηγμένη ὁσφὺς γυναικώδη, ἀκόλαστον καὶ δειλὸν τὸν ἄνδρα κατηγορεῖ. Νῶτος πλατὺς στερεὸν καὶ γενναῖον ἄνδρα σημαίνει, εἰ δὲ ἐναντίος, τὰ ἐναντία.

49 Οἱ τὰ γόνατα ἔσω νεύοντες γυναικεῖοι τε καὶ θηλυδρία. Ἰσχία παχέα γυναικεῖον ἄνδρα σημαίνει· ἰσχία ὁστώδη ἀνδρείαν μαρτυροῦσιν ἐκάστῳ αὐτῶν· λεπτὰ δὲ ὀλιγόσαρκα, ὥσπερ ἐκτετηκότα, πανούργου ἀνδρὸς τὸ σημεῖον. τοιαῦτα γὰρ καὶ τὰ τῶν πιθήκων. Κνήμαι εὗ ἔχουσαι μεγέθους διηρθρωμένοι στερεαὶ γενναῖον ἄνδρα δηλοῦσι καὶ εὐφυῆ, ἀπαλαὶ δὲ καὶ ἄναρθροι δειλὸν καὶ ἀνανδρότερον κατηγοροῦσι· λεπταὶ δὲ πάνυ δειλὸν καὶ κακοήθη σημαίνουσιν ἄνδρα. ^[5]

50 αἱ δὲ νευρώδεις κνήμαι ἀκολασίας πολλῆς μετέχουσιν. ὅσαι δὲ τῶν κνημῶν πλήρεις εἰσὶ κατὰ τὸ μέσον παχεῖς οὔσαι, βδελυροὺς καὶ ἀναιδεῖς καὶ ἀσώτους ὥς τὰ πολλὰ δηλοῦσι, κνημῶν δὲ καὶ πτερνῶν παχύτης δουλοπρεπῆ ἄνδρα καὶ ἀμαθῆ. ὅμοια δὲ ταῖς κνήμαις καὶ περὶ μηρῶν λέγε. Σφυρὰ διηκριβωμένα στερεὰ γενναῖον ἄνδρα δηλοῦσι, τὰ μαλακὰ δὲ καὶ λεῖα σφυρὰ ἀνανδρον σημαίνουσιν, λεπτὰ δὲ [καὶ] πάνυ σφυρὰ δολίου καὶ ἀκόλαστου ἀνδρὸς τὸ σημεῖον. ^[5]

51 παχέα δὲ σφυρὰ καὶ κολοβούς δακτύλους καὶ πτέρνας τραχείας καὶ πόδας σαρκώδεις καὶ κνήμας παχείας ὅσοι φοροῦσι, μωραίνουσιν, ἐξηχοῦσιν ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἢ δαιμονίζονται. Πόδες νευρώδεις ἀρθρώδεις γενναῖα ἦθη ἀνδρὸς καὶ ἀνδρείαν σημαίνουσιν, ὅποιος ἦν καὶ

Ἡρακλῆς ἄπαλοι δὲ πόδες καὶ σαρκώδεις τοιαῦτα καὶ τὰ ἦθη παρέχονται τουτέστιν ἀπαλοὺς ἄνδρας καὶ ἐν ταύτῳ συνερχομένους σημαίνουσι. ^[5]

52 πόδες κολοβοὶ καὶ παχεῖς θηριώδους ψυχῆς εἰσι σημεῖα, οἱ δὲ πάνυ μακροὶ πολυπράγμονος καὶ κακομηχάνου εἰσὶν ἄνδρός· μικροὶ δὲ πόδες καὶ λεπτοὶ πανοῦργον ἄνδρα σημαίνουσι. πόδες κυρτοὶ ἢ κάτωθεν κοῖλοι κακὸν ἄνδρα σημαίνουσιν. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ τὰ κάτω ὁμαλὰ ἔχοντες καὶ ὡς τοῖς σφυροῖς βαίνοντες πανοῦργοι οἱ τοιοῦτοὶ εἰσιν ἄνδρες. Οἱ τοὺς δακτύλους συμφυεῖς ἔχοντες μιαροὶ εἰσι συῶν δίκην. ^[10]

53 εἰ δὲ συνεσταλμένους ἔχουσι τοὺς δακτύλους, πανοῦργοι καὶ κακοήθεις ἄνδρες εἰσὶ. δάκτυλοι μικροὶ πάνυ ὄντες καὶ λεπτοὶ ἀνοητοτέρους ἄνδρας σημαίνουσι. δάκτυλοι παχεῖς κολοβοὶ τολμητὴν, ἀπρονόητον καὶ θηριώδη ἄνδρα δηλοῦσιν· οἱ πολὺ δὲ μακροὶ καὶ λεπτοὶ ἀνοητοτέρους καὶ ὑποχαυνοτέρους καὶ φλυαροτέρους ἄνδρας σημαίνουσιν. οἱ δὲ εὐμεγέθεις καὶ εὐειδέεις δακτύλους ἔχοντες ἄριστοι ἄνδρες. Ὀνυχες πλατεῖς λευκοὶ ὑπόξανθοι εὐφυῆ δηλοῦσιν ἄνδρα· οἱ δὲ στενοὶ καὶ προμήκεις καὶ κυρτοὶ ἀναίσθητον καὶ θηριώδη ἄνδρα σημαίνουσιν· οἱ δὲ σφόδρα σκολιοὶ ἄρπαγα δηλοῦσιν ἄνδρα. ^[5]

54 μικροὶ πάνυ ὄνυχες μέλανεσ πανούργου ἀνδρός σημείον· οἱ δὲ στρογγύλοι ὄνυχες πάνυ μοιχοὺς ἄνδρας σημαίνουσιν. προεῖρηται μὲν ὅτι τῶν ἄλλων τὰ πολλὰ μὴ ἀξιόλογα, εἰ μόνον τις καθ' ἕκαστον ἐφ' ἑαυτοῦ σκοπήσει, μάλιστα δὲ ὄνυχες. Εἶδος ἀνδρείου ὄρθιον τὸ πᾶν σχῆμα, πλευραὶ καὶ ἄρθρα τοῦ σώματος πάντα ἐρρωμένα, ὅσα μεγάλα, κόμη σκληρά, κοιλία πλατεῖα κοίλη, ὦμοι καρτεροί, ὠμοπλάται εὐρεῖς διεσθηκότες, στέρνα ῥωμαλέα καὶ μετάφρενα, ἰσχία σκληρά, σκέλη σαρκώδη, περὶ τὰ σφυρὰ καρτερία, πόδες ἀρθρώδεις, χρῶμα ὀξύτερον, βλέμμα ὑγρὸν, ὀφθαλμοὶ οὐ μεγάλοι οὐδὲ ἀνεφγμένοι οὐδὲ πάλιν ἐσφαλισμένοι, ὀφρύες οὐ τεταμέναι, μέτωπον τέλειον οὐ μὴν γε ὀλίγον, φωνὴ ἀπνεστέρα ἰσχυρὰ μεγάλη, πνεῦμα εὐσταθές. ^[5]

55 τοιοῦτος μὲν ὁ εὐψυχος καὶ καρτερικὸς καὶ ταῦτα αὐτοῦ τὰ σημεῖα. Εἶδος δειλοῦ ἐστὶν οὕτως· τρίχες αὐτοῦ μαλακαί, τὸ πᾶν σχῆμα ἀνειμένον, τράχηλος μακρὸς, τὸ χρῶμα μέλαν ἢ ὠχρόν, τὰ ὄμματα ταραχώδη, βλέφαρα ταχυκίνητα, τῷ δὲ τῆς ἀναπνοῆς φυσθήματι ἀσθενής, σκέλη λεπτά, ὀσφὺς μακρά, στέρνα ἀσθενῆ, χεῖρες μακραί, φωνὴ λιγυρὰ μαλακή. ^[5]

56 ταῦτα ὑπάρχουσι σημεῖα δειλοῦ. Τὸν εὐφυῆ τοιοῦτον εἶναι νόει· εὖ μεγέθους ἔχοντα λευκὸν ὑπέρυθρον, οὐ πάνυ οὔλον οὐδὲ εὐθύτριχον, τὸ πᾶν σῶμα ὄρθιον, τὰ ἄρθρα ἀπολελυμένα ἀλλήλων, σὰρξ μετρία ἀπαλή, σκέλη καὶ μηροὶ εὐτραφεῖς, σφυρὰ καρτερά, ποδῶν καὶ χειρῶν ἄρθρα γενναῖα, δάκτυλοι ἀπλοὶ εὐμήκεις διεστώτες ἀπ' ἀλλήλων, ἐπηρμένα πρόσωπα καὶ σαρκώδη, οὐ μὴν λεπτά, ὀφθαλμοὶ ὑγροὶ εὐλαμπεῖς χαροποὶ, τὸ ἐν αὐτοῖς ἦθος γεγεθός. ^[5]

58 Ἀναισθήτου σημεῖα ταῦτα· ἢ λευκὸς πάνυ ἢ πάνυ μέλας, σαρκώδης, προγάστωρ, παχυσκελής, τὰ δὲ ἄρθρα μικρὰ συνδεδεμένα καὶ κλεῖδας συμπεφυκυίας ἔχων, τράχηλον κολοβὸν παχύν, ἄκρα ἀτελῆ, παρειὰς σαρκώδεις, μέτωπον στρογγύλον, βλέμμα κωφὸν ἀχανές. Ἀναισχύντου μὲν σημεῖα τάδε· ὀφθαλμοὶ ἀνεπτυγμένοι λαμπροί, βλέφαρα ἐκπεπετασμένα παχέα, παχύπους, παχύρριν, ἀντίον ὀρῶν, ἄνω τείνων ἑαυτόν, πυρρὸς τὴν χροιάν, τὴν φωνὴν ὀξύς. ^[5]

60 Σημεῖα δὲ κοσμίου ταῦτα· βαρὺ φθέγγεται, βραχὺ δέ, καὶ τὰ βλέφαρα κινεῖ μέσως, οὔτε συνεχῶς οὔτε διὰ χρόνου, χαροπός, ὑγρὸν δὲ ὀρῶν, οὐ λαμπρόν, ἐρυθήματος ὑπόπλεως. τοιοῦτον οὖν τὸν κόσμιον στοχάζου. Εὐθύμου σημεῖα· τὸ μέτωπον αὐτοῦ χθαμαλὸν λεῖον σαρκῶδες καὶ τὸ πᾶν πρόσωπον σαρκωδέστερον, τὸ δὲ εἶδος ὑπνηλόν, ὀφθαλμοὶ ὑγροὶ εὐλαμπεῖς, οὐ δεδορκότες, κίνησις σχολαία, φωνὴ ἡπία.

62 Ἀνιαιοῦ σημεῖα· πρόσωπον ἰσχνόν, μέτωπον ῥυσόν, ὀφρύες ἐκπεπετασμέναι, βλέφαρα ἐντεταμένα, κινεῖται ὥσπερ ὑπέρينوι. Σημεῖα ἀνδρογύνου· ὑγρὸν βλέπει καὶ ἰταμόν ὁ ἀνδρόγυνος, καὶ δονεῖται τὰ ὄμματα καὶ περιτρέχει, μέτωπον σπᾶ καὶ παρειάς, αἱ ὀφρύες οὐ

μένουσι κατὰ χώραν, τράχηλος κέκλιται, ὄσφυς οὐκ ἀτρεμεῖ, κινεῖται πάντα τὰ μέλη ἄλματι, γονάτων κρότος καὶ χειρῶν φαίνεται, ὡς ἀνάγαυρος περιβλέπει εἰς ἑαυτὸν καὶ καταβλέπει, φωνὴ λεπτὸν κρᾶζουσα λιγυρὰ σχολαία πάνυ καὶ πάνυ ἔντρομος. ^[5]

64 Πικροῦ σημεῖα· τὸ πρόσωπον σεσηρός, ὠχρός, ἰσχνός, τραχὺ καὶ ξηρὸν βλέπων, ῥυτιδῶδες μέτωπον ἔχων, φθέγγεται σφοδρόν, εὐθύθριξ, μελάνθριξ, ἐν τῷ ἀσθμαίνειν χεῖρας συγκροτεῖν ἢ ἀνατρίβειν καὶ πολλάκις πόδας ἐπιρρήσσειν. Πράου σημεῖα· ἰσχυρὸς τὸ εἶδος, σὰρξ ὑγρὰ καὶ πολλή, καὶ εὐμεγέθης καὶ εὐσύμμετρος τῷ σχήματι καὶ εὐσαρκος, σὰρξ μαλθακὴ τοῖς μέλεσι, τὸ βλέμμα εὐσταθές, βραχὺ κίνημα καὶ σκολιόν, φωνὴ βαρεῖα μαλακὴ, τῶν τριχῶν ὁ περίδρομος ἀναθρώσκων. ^[5]

66 Ὁ εἴρων καὶ ἐναντιόβουλος τοὺς ὀφθαλμοὺς ἅμα ἔχει οἷον λαγαρούς, βλέμμα ὑπόκομπον, φωνὴν ὑφειμένην, βαίνει εὐστρόφως καὶ κινεῖται τὰ πάντα εὐρύθμως. Τὸν δὲ φιλοχρήματον ἄνδρα τοιοῦτον εἶναι νόει· μικρομελῆ, μικρόμματον, μικροπρόσωπον, ταχὺ περιπατεῖν, ἐγκεκυφότα, ταχύφωνον, ὀξύφωνον, τὴν χροιάν ὑποφοινίσσοντα.

67 Φιλόκωμος καὶ οἰνόφυλξ ἔσται δασὺς ἀνὴρ θριξίν εὐθυγένειος μέλας, δασεῖαν τὴν ὑπὴν ἔχων, κροτάφους δασεῖς, ὄμμα λιπαρὸν καὶ στίλβον καὶ μαρμαρύσσον. Γίνονται δὲ καὶ μωροπόνηροι. ^[5]

68, ὥσπερ τῶν θηρίων τὰ τοῦ αὐτοῦ γένους ὄντα τὰ μὲν ἡμέρα, τὰ δὲ ἄγρια ἔστι. τούτων γὰρ καθ' ἕκαστα ἐπισκοπεῖν δεῖ. τὰ μὲν τῶν ἡμέρων εὐηθικώτερα καὶ ταραχωδέστερα καὶ δειλά. ὅπερ ἂν ἐπισκέψασθαι εἴη μάλιστα ἐπὶ αἰγῶν ἀγρίων καὶ προβάτων, ἔτι δὲ καὶ ἵππων καὶ ὄνων καὶ ὅσα τοιαῦτα· <ἐοικότα> εἶδη ἔχει, ὅμως τὰ μὲν ἡμέρα πραότερα καὶ λειότερα καὶ ἡπιώτερα, τὰ δὲ ἄγρια ξηρότερα καὶ τραχύτερα καὶ σφοδρότερα. καὶ τὸ νοοῦν αὐτῶν τοῖς εἵδεσιν ἀκόλουθον. καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων τοίνυν οὕτω χρὴ διαιεῖν· τὸ γὰρ διπλοῦν τοῦτο τῆς ἰδέας ἐν ἀνθρώποις φαίνεται καθ' ἕκαστα τῶν σημείων. δίκαιοι <γὰρ ἀπὸ τῶν αὐτῶν σημείων> γίνονται. ἄλλοι μὲν ἀγριώτερα τὰ ἦθη ἔχουσιν, ἄλλοι δὲ ἡμερώτερα. καὶ σώφρονες καὶ ἀνδρεῖοι ὁμοίως. τὸ δὲ διάφορον τῶν σημείων τραχύτητι <καὶ λειότητι> καὶ σκληρότητι καὶ μαλακίᾳ καὶ ἀναιδεΐᾳ καὶ πραότητι· καὶ τὸ ὑγρόν τε καὶ ξηρὸν διαιετέον. οὕτως καὶ ἐπὶ ἀδικίας καὶ ἀκολασίας <ἔχει>· καὶ ἐν τούτοις γὰρ τοῖς σημείοις τὸ ἡμερόν τε καὶ ἄγριον προσπεφυκὸς [ἔχει] τὴν μὲν ἀγριωτέραν ἀδικίαν, τὴν δὲ ἡπιωτέραν δικαιοσύνην λέγε. καὶ ἐν τοῖς ἀνδρογύνοις οἱ μὲν πολλοὶ ἄγριοι, οἱ δὲ ἕτεροι τιθασσοὶ εἰσι. καὶ τούτων οὐκ ὄντων τῶν σημείων ἕτερα διαιεῖσθαι σημεῖα μόνον οἷς εἶπον. Ὁ μωροπόνηρός ἐστι τετανόθριξ, κεφαλὴν ἔχων στενὴν λοξήν, ὧτα ὑπερμεγέθη ἐπικεκλασμένα, αὐχένα καὶ τράχηλον στρογγύλον, κροτάφους <γλαφυρούς>, μέτωπον στενὸν τραχὺ, ὀφθαλμοὺς σκοτεινοὺς μικροὺς ξηροὺς κοίλους ὑπορρέοντας ἀτενεῖς, παρειὰς στενὰς ἐπιμήκεις, γένειον μακρόν, στόμα ἄθυρον ἄκλειστον ὡς διεσχισμένον περίμηκες, τὸ πρόσωπον ὡς διερρωγὸς φέρει, κυρτός, προγάζτωρ, παχυσκελὴς, ποδῶν καὶ χειρῶν ἄρθρα περιμήκη παχεὰ καὶ σκληρά, ὑπόχλωρος, κυλοιδιῶν ὥσπερ ὕπνου ἢ κραιπάλης πλήρης, φωνὴ βληχῶδης ἀχρεῖα μικρὰ θρασεῖα. ^[10]

70 Θυμώδους σημεῖα τάδε εἰσὶν· ὀρθὸς τῷ σχήματι, εὐπλευρος, εὐρυθμος, ἐπίπυρρος, ὠμοπλάται διεσθηκότες μεγάλοι καὶ ἐγκρατεῖς, λείος τὰ περὶ στήθος καὶ βουβῶνα, δασυπῶγων, τὰ νῶτα εὐρύς, ὁ περίτροχος τῶν τριχῶν κάτω βλέπων, καὶ ὅσοις τὸ περὶ τὴν κεφαλὴν δέρμα περιίσταται, καὶ οἱ στρογγυλοπρόσωποι, καὶ ὀφρύες οἷαι τῶν στρυφνῶν, καὶ ῥινῶν κοιλότης. Φιλολοιδόρου σημεῖα· τὸ ἄνω χεῖλος μετέωρον καὶ τὸ κάτω προπετές, ὑπέρυθοι ἐπίπυρροι· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς κύνας ἴδοι δ' ἂν τις καὶ ἐπὶ τῶν γεγηρακότων ἵππων. ^[5]

72 Λάγνου σημεῖα· λευκόχρως, δασὺς τῇ ὑπὴν, εὐθείας καὶ παχείας τὰς τρίχας ἔχων, λιπαρὸν τὸ ὄμμα καὶ μάργον, σκέλη λεπτά καὶ νευρώδη καὶ ὅλως ὀρνιθώδη, δασύτης σκελῶν, γαστρός καὶ

ὀμμάτων λιπαρότης, καὶ τὸ ἀνεσπᾶσθαι τὸ γένειον πρὸς τὴν ῥίνα καὶ περιφέρειαν κοίλην ἔχειν τὸν τόπον τὸν μεταξὺ τῆς ῥινὸς καὶ τοῦ γενείου, οἷον εἶχε Σωκράτης ὁ καλός. καὶ οἷς ὕγροι οἱ ὀφθαλμοί, οἱ τοιοῦτοι λάγνοι καὶ οἷς ἡ φλὲψ ἐν τῷ βραχίονι, καὶ οἱ ῥικνοὶ τὰς κνήμας. Λάλου σημεῖα· οἱ τὰ ἄνω μείζω ἔχοντες καὶ γλαφυροὶ τῷ εἶδει καὶ δασεῖς τὰ περὶ τὴν κοιλίαν. ^[5]

- 74 Φιλύπνου σημεῖα· οἱ τὰ ἄνω ἔχοντες μείζω καὶ ὑπνώδεις καὶ θερμοὶ καὶ εὐεκτον σάρκα ἔχοντες. Φθονεροῦ σημεῖα· οἱ τὰ ἀριστερὰ μείζω ἔχοντες καὶ οἷς αἱ ὀφρύες ἐπὶ τὰ βλέφαρα καθήκουσιν.
- 76 Ὅσοις ὁ σπόνδυλος ἐξέστηκε κατὰ τὴν συναφὴν τοῦ τραχήλου, ὑβρισταί· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς ὕς. Οἱ τῶν χειλῶν τὸ κάτω τοῦ ἄνω προβεβλημένον ἔχοντες βλάβες, μετέωροι, ἀσθενεῖς, μοχθηροί· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς ὄνους.
- 78 Οἱ τὴν ῥίνα ἄγαν πλατεῖαν ἔχοντες δειλοί· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς ὕς. Οἱ τὴν ῥίνα ἄγαν βραχεῖαν ἔχοντες ῥάθυμοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς βοῦς ἢ τῶν ὀρνίθων τοὺς πλατυρύγχους. οἱ τὴν ῥίνα εὐθεῖαν ἔχοντες πρόγλωσσοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ θῆλυ καὶ τὰς χῆνας. οἱ τὴν ῥίνα βραχεῖαν καὶ σιμὴν ἔχοντες κλέπται καὶ λάγνοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς ἐλάφους καὶ τοὺς ἀγρίους ὕς. ὅσοις μυκτῆρες πεπταμένοι καὶ σιμοί, θυμώδεις· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ πάθος τὸ ἐν τῷ θυμῷ γινόμενον· ἴδοι δ' ἂν τις καὶ ἐπὶ τῶν γεννάδων ἵππων. Οἱ τὸ πρόσωπον σαρκῶδες ἔχοντες ῥάθυμοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τὸ θῆλυ καὶ τοὺς βοῦς. ^[10]
- 79 οἱ τὸ πρόσωπον ἄγαν ὀστῶδες ἔχοντες ἐπίπονοι καὶ δειλοὶ καὶ μικρόψυχοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς ὄνους καὶ πιθήκους καὶ ἐλάφους. οἱ τὸ πρόσωπον ἄγαν μικρὸν ἔχοντες κακοῦργοι· ἀναφέρεται ἐπὶ τοὺς πιθήκους. οἱ τὸ πρόσωπον μικροπρεπὲς ἔχοντες μικρόψυχοι, ἀνελεύθεροι. Οἱ μεγάλα ἔχοντες χεῖλη ἀσελγεῖς, οἷς δὲ μείζον τὸ ἄνω τοῦ κάτω, ἄψυχοι· οἷς δὲ ἔμπαλιν τοῦ ἄνω τὸ κάτω, ἐναντίον βλάβες. ^[5]
- 80 ὕδεις δέ εἰσιν, οἷς τὰ κατὰ τοὺς κυνόδοντας ἐπῆρται, οἷς δὲ τὰ κατὰ τοὺς τομεῖς, κυνώδεις. Τῶν ἐρώντων ὑπάρχει σημεῖα τοιαῦτα· ὀφθαλμοὶ κοῖλοι οὐ δακρύοντες, φαινόμενοι δὲ ὡς ἂν ἡδονῆς πεπλησμένοι εἰσίν, κινεῖται δὲ αὐτοῖς καὶ τὰ βλέφαρα πυκνά, τῶν τοῦ σώματος μερῶν συμπίπτόντων μόνοις τοῖς ἐρῶσιν οὐ συμπίπτουσιν. ^[5]
- 81 πορνεία ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἐν μετεωρισμοῖς ὀφθαλμῶν καὶ ἐν τοῖς βλεφάροις γινώσκεται. Ταῦτα ὅσα εἴρηται καθάπερ ἐν γραφαῖς ἀχρόοις γραμμῇ μόνον τύποι ἀνδρῶν εἰκασμένοι εἰσὶ.
- 82 τὰ δὲ πολλὰ καὶ πάνυ ὅσα εἶδη ἀνθρώπων ἐκ τῶν πολλῶν τε καὶ καθ' ἕκαστον μέρος ὄντων σημείων ταῖς μίξεσιν αὐτῶν καὶ ταῖς δυνάμεσιν ἄλλοις τε πρὸς ἄλλο πειθόμενός τε καὶ ἀπιστῶν τεκμαίρου ἀσφαλεστάτην εὐρίσκων τὴν ἐπιστήμην. Γυναῖκες ἐταιρίστριαι, γυναικῶδεις, φίλανδροι, ἀκάθαροι, αἷς αἱ κνήμαι περὶ τὸ σφυρὸν παχεῖαι καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν μικρὸν ἀπεσχισμένοι, ὥσπερ τοῖς στεγανόποσι τῶν ὀρνίθων, καὶ αἷς σκαφοειδῆς ὁ περιδρομος τῆς κεφαλῆς. ^[5]
- 84 Εὐνούχοις τοῖς ἐκ φύσεως κακίας σημεῖα ἐστὶ κάκεῖνοις ἅπερ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰσιν ὠμόφρονες, δολεροὶ, κακοῦργοι, ἔτεροι δὲ ἐτέρων δόλων εἰσὶν ἐργάται. τῶν δὲ τομῶν εὐνούχων ἔνια μεταβάλλει ἅμα τῇ τομῇ σημεῖα, τὸ δὲ πλέον τῆς συγγενοῦς φύσεως ὡς μὴ ἰσχύων εἰς τὸ αὐτὸ διαμένει. Οἱ στενόποδες ἡλίθιοι, δειλοὶ· οἱ δὲ μὴ ἔχοντες τὸ ἐντὸς κοῖλον τοῦ ποδός, ἀλλ' ὅλῳ βαίνοντες πανοῦργοι, ὥσπερ καὶ τὴν ἀλώπεκα λόγος ἔχει. ^[5]
- 86 Οἱ βραχυδάκτυλοι καὶ παχυδάκτυλοι χειρῶν τε καὶ ποδῶν ἡλίθιοι· πάντως δὲ οὐ τούτους ὑπολαμβάνειν τοῦτο, ἀλλὰ εἰ σῶμα μήτε βραχεῖς μήτε παχεῖς ᾧσιν, ἀμέλει [δὲ] οὕτως ὑπολαμβάνειν. οἱ συμπεφυκότες τοὺς δακτύλους ἔχοντες δειμαλέοι, ὥσπερ καὶ οἱ κύνες εἰσίν.

[5]